To Fickret Bey, August 19, 1918.

Oh spirit clear who lovedst this spot of home,
Lov'st thou it still, its little earthly things,
Each blade that in the terraced garden springs,
Each nook and cranny where thou joyedst to roam?
Thou lovest still, I know, the azure dome
Of sky, the silver cypress and the blue
That sweeps the hill's foot by. Thou lovest too
The sprightly airs that lash that blue to foam!

Today when all is hushed with thoughts of thee,
Thy earthly life, thy poetry, thy love,
Me-seems in very thruth that thou art here
Delighting as of old in flower and tree,
In soft clear air, in blue below, above,
And chiefly in the friends who hold thee dear.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTB-345-1

To Mehmed VI, July, 1918.

Oh thou whose heritage it is to save
Thy poeple, ages long enslaved, oppressed
With wrongs that waited still to be redressed
Thy hand, and thy most potent purpose brave,
Ah, while the nations, mad with war, still rave,
We see thy strenuous mind and heart addressed,
Oh king, to what in simple right is best
For those whom to thy keeping Allah gave.

Let all hold up thy hand of power, oh king,
God grant thee wisdom, strength of days and years,
Most loyal helpers to thy right and left
To do thy bidding with strong hand and deft,
Till evil, throu gh the land is all that fears,
And praises glad thy people loudly sing.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTB-365-2

To Fickret Bey August 17 1918.

Oh spirit clear who lovedst this spot of home,
Lovest thou it still, its littlr human things,
Each blade that in the terraced garden springs,
Each nook and cranny where thou joyedst to roam?
Thoy lovest still, I know, the azure dome
Of sky, the silver cypress, and the blue
That sweeps the hill's foot by. Thou lovest too
The sprightly airs that lash that blue to foam:

Today when all is hushed with thoughts of thee,
Thy earthly life, thy poetry, thy love,
Me seems in very truth that thou art here
Delighting as of old in flower and tree,
In soft clear air, in blue below, above,
And chiefly in the friends who hold thee dear.

To Sultan Mehmed VI. July1918.

Oh thou whose heritage it is to save
Thy people ages long enslaved, oppressed
With wrongs, that waited still to be redressed
Thy hand, and thy most potent purpose brave,
Ah while the nations, mad with war, still rave,
We see thy strenuous mind and heart addressed,
Oh king, to what in simple right is best
For these whom to thy keeping Allah gave:
Let all hold up thy hand of power, oh king,
God grant thee wisdom, strength of days and years,
Most loyal helpers, to thy right and left,
To do thy bidding with skilled hand and deft,
Till evil through the land is all that fears;
And praises glad all people gladly sing.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTB-345-1

نبود عجب ار کند سلیمانی مور
یا پشه وقلم دهد به بینا یانه کور .
کاریست غریب هر کیفی است نظیف
بر عکس نهند نام زنگی کافور .

فراج دهر تبه شد درین بلا حافظ
کجاست فکر حکیمی و رای برهمنی ؟
حافظ شیرازی

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-4

باشقه چارهلر تحريسنه مجبور قالمشدر

خيامك رباعيلرى

صوك كونلرده دارالفنون معلملكندن انفصال ايتديريلن ايرانلى حسين دانش خان ايله كذلك عينى معلمين منفصلهدن رضا توفيق بك مشهور خيامك رباعيلرينى ترجمه وبرچوق تحشيهلر علاوهسيله تطويل ايدوب باصمشلردر . بويوك برجلد تشكيل ايدن بواثر برخيلى رسملرلهده تزيين ايدلمك ايستهنمشدر . ترجمهلر اكثريتله دوغرو وخوشدر . مطالعهسنى ارباب ذوقه توصيه ايدرز . بوايكى سابق معلم بوكبى ضررسز

ايشلرله اشتغال ايدوب ايران ديباتى تركاره بيلديرمهيه

چالشسهلر البته داها ايى ايدرلر . بوايكى سابق

ايدهجك نقطهلرده چاليشهق

پروفسوره قابليتلرينى اجراده وآز زانفياره

اولورلرسه معماامكن آزهط قيرمش دن

دوقونمش اولورلر . اكر بومعلمين سابقه بوصـ

اولده رباعيات خيام كبى صوفيه صابونه دوقونماز مسائلله متوغل اولسهلردى كنديلرينه قارشى بسلهديكمز حرمت يكسنق اولهرق دوام ايدر كيدردى .

بونكلهبرابر رباعيات ترجمهسنى خوش بولدق . سائر ترجمه وتحشيهلرك بونى تعقيب ايتمهسنى بكلرز .

اعدام قرارى تصديق ايدلدى

TDV İSAM Kütüphanesi Arşivi No ETB-345-5

دیکر

جانانه نه قدر مشتاق ایسه جانه ده بیزار ایدی

مجلس حسن اچیلدی .. اویدی شکرده ایدی

بر هالکی شب ایچنده دیله‌سم سنه‌نی

اهالی کیجه کوزه باقیلماز دیر ایدی

دیکر

بیلمز ایدم الحق بو عالمده نه ایسه

افاده بونده ذاته رینه ایسه

الحق بو دونیم الکوانده بنم کندی

رحمی ایکا هر ذاته کلدی ایسه

دیکر

جهانده بعض عالمده بیلیرم

بیلمزدیم بو عزیز عالم ایدیم

زمانکی جوجه ایلیوم جمعی دمیه

وطنده آتام الدم

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTB-065-169

عالم بر تجلیکه‌ده بردم همه

اولمه یوق هاطفالی [illegible] حاتم لمیه

برات اولان مجلس فقفوی کیمه

برقوچه دماغ جیمی [illegible] همه

[illegible]

صبح اولدیقه اویقیه قانمازسیه

بنده غم شبان اولدم اقمازسیه

[illegible] زاهدیه مائل قوب

[illegible] حمیه [illegible] اوقانمازسیه

دیکر بیلی

[illegible] دیده‌ده [illegible] اسیری سیاه

بوجه [illegible] الله سیلر اتمکی

دلبر [illegible] جانکاه صابیده‌ده همه

[illegible] قانسی [illegible] بیقیسه ای [illegible] کاه

[illegible] ایام جوانی کیدی

[illegible] جاودانه کیدی

[illegible] کتاب جورده قالدم نادم

[illegible] اونه سلطه کیدی

٧٢١ 165

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTK 765.66

دیگر

بو دردمه هیچ چاره قیلمدم ساقی !
عشقك بنی اولدرده بیلمدم ساقی !
مست قدح چشم سیاهك اولدم
طولسن قدح عمرم ابیلمدم ساقی !

دیگر

[illegible] بیلمز [illegible]
[illegible] مشکل
[illegible] یادیکل
[illegible] بولار در [illegible]
[illegible] حیوانه [illegible] بولار انسان دکل

دیگر

[illegible] ایسته [illegible]
گر عشق ایدیم [illegible] لیه
[illegible] ایدر [illegible] عرض قیلدم اشیدی
اولدم الله حاجم [illegible] توبه شکسته

دیگر

هر قطره نم چشم [illegible]
ذرات جهانه [illegible]
(حسینا) بو دم [illegible] بیرده [illegible]
[illegible] باقدم بکا جهان [illegible]

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTB-345-79

رباعی

ای روح عالم سنک اولمشک امید
هر شیء [illegible] اولمشدر [illegible] ایله
هر ذره ده مهرک اولور شعله فشان
مجموع جهان عاشق یکباره کک ایله
[illegible] ایده سقف

دیکر

بولمدیزه آسمانه اوزاق مولای
[illegible] هر جهانه آری
[illegible] هر یان قاتار
دنیانه قلعه دوست ایدر دنیای؟

دیکر
الحمد الله اندر بولنور [illegible] اندر

~~[illegible] بولنور ای [illegible]~~

حقی کوره جک دیده نیک اختر
دنیا بو نیجه کیج نظر وکوره میه
حقدر دیرک باطل تقدیس ایلر

دیکر

[illegible] ای دورکلر
یاکه او قدر [illegible] تعب ومشقت آور
[illegible] دولتی [illegible] کبیر [illegible]
برساعت آنی حالی ایله یکسان ایله

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No [illegible]

بابات آدی برله سوزوك باشلادیم
توره تکانه یه کیتیکن کیچورکه ایدیم .

تورانْدی تیله‌ك تاك توزی عالمیك K.
یاروتْدی آجونده کونوك ، هم آیوك K.
یاراتْدی گور ابره‌ن توجی ابریلور
آنك برله تکسینچ یاما تگسینور
باشیل کوك یاراتْدی یاما یولدوزی
قارا توُن یاروتْدی یاروه کوندوزی
بو کوکداکی یولدوز بر آنجه به‌زه‌ك (وزیّنّا السماء الخ) ایت
بر آنجا کوده‌زجی بو یلکه یه‌زه‌ك
بر آنجا قولاغوز بولور بیتسه یول ،
بر آنجا یاروغسه خلایقه قا اول .
قایوسی ئوُروره‌ك قایوسی قوطی
قایوسی یاروقراده قایو ئوکسودی
بولاردن ال اوستونده (سه کندیز) یورور Saturne
ایکی ییل سکز آی بر هفته‌ده قالر . Jupiter
انیکندن یاسا کلدی ایکلینچ (اونفای)
برهفته قالر اول ادینه ایکی آی Mars
ایکنجی (کوروت) کلدی کوکشونه یورور .
قایوغا بو باقا یاشارسه قورور . Soleil
(یاشیه) بولدی تورتونج یاروتتی آجون
یاغیش سا یاروتور یاغیش سا اوزونه
سه ووك یوز اوروندی بشنجی (سه بیت) Venus
صباح یا قدی ارسا سه اوزنی ئه بیت
یاسا کلدی (آرصو) تیله‌ك آرزولر
قایوغا یادوسا آنطار اوز ئوله‌ر (Lune)
بولاردن ال آلتنه بو (یالجیعه) یارور
یاشیعه برله اوطرو یاغیش سا طولور .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-365-8

(اقا بر نظر)

سودالی کوزلرکزه اوجدن تا بچشم سیاهی
ترن ایتدکه کیتدی طبیعت هجوماتی کوکلمه

ای سحنه ملیحه

فخری فطانی

ای قزلر

کیجه دن نظرك آتشنه قیی و حولمه
هله برازی اکثی هر کون بر نفرو وجودمه
به احیتی دی فقط کوکلمك شدتی سددی
عشقمز صمیمی یدی

اوت بدی اطلامدم مکر محبتیه منبه
~~یا یوکه دیل کم~~ [illegible] عمرم کبی موقت منبه
خیال قالدی کورمدم جلال کوکلمده
با زیه که اوای امید وصال کوکلمده
دو دا قلرمده سونه خنده شباب کبی
کوکلمده حرج صبح اولمیوقربه زوال
به او قس اکلای مام مقصد حیاتی بوکوله
اونك محبتی محکم دکل شکی محال
عیش وکلمی یا سودا شباك شباتی بوکوله
با زقیم یا زقیم کوکلك اولدی معبد آمالی نغمه حیاتی بزاا بربنع اوجینی
شباب [illegible] آتشی حاطراتی بوکوله
[illegible] قالدی [illegible] اطراب کبی

[illegible]

[illegible] اوجاقی [illegible]

[illegible]

بوکوره ملاله
دسیری نی
کوردی حاله
عجب ما حاله

بو ربشه سیاه
که زونشه اوطیور
شباب عمرم آه
نه دن شه اوطیور؟

الملك [illegible]
نعمله [illegible]
ملالی [illegible] کوکلمك

بو حزن حسرت
نه دن [illegible] نه در
بو حالی کوکلمك

[illegible]

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No LTB-345.59

Lettre à propos de la question des classiques.

Cher Monsieur ! je les avais demandé à Midhat effendi lui-même c'est Cheik Vasfi effendi qui les reçu en ont lier.

Vous m'aviez déjà donné une idée succinte de la discussion déchaînée à propos des classiques ; Je viens d'avoir la collection de toutes les lettres publiées sur cette énorme question des classiques : Mes occupations journalières m'avaient empêché de lire ce que la jeunesse s'empressait de dire et d'écrire sur le classicisme, je ne regrette pas beaucoup d'avoir manqué dans l'arène ; les jeunes écrivains ont eu le dessus ; Djenab Bey particulièrement a fait la besogne. C'est épatant ! on dirait que nous après avoir lu les cinq premières lettres, je me croyais transporté dans le passé au milieu de ce peuple choisi d'Israël ; la lutte a vraiment les allures et la forme historique C'est le vieux Goliatto définitivement terrassé par le jeune David ! C'est fort bien, j'en suis content. C'est une vive satisfaction pour moi d'avoir constaté une fois de plus que les vieux ne tiennent plus debout dans l'arène. Veuillez dire à Djenab Bey qu'il est désormais Chevalier de la légion d'honneur .... ma foi en philosophie seulement. — tâchons de ne pas abuser ! —

Voici ce ce que je peux dire brièvement pour les deux lutteurs. Midhat effendi — je n'ai lu que deux de ces ouvrages (filozofiques) — est un bon parleur qui n'ont seulement n'a pas une idée de la science et de la philosophie est de l'esthétique, mais

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-9b

A la Loge La Turquie
№ 1049

11 Fevrier 1909

Comme une violette, se cachant
Sous la verdure ou parmi le feuillage,
Le peuple turc, malgré son vrai courage,
Et malgré son envie et son penchant,
Etait sujet — oh! — à vivre en silence,
Sous ce regime ennemi de la science,
Du vrai; du juste et de la liberté!
Mais que de fois le cœur s'est revolté!...
Ce même cœur d'ottoman patriote,
Ce même cœur où la bravoure flotte?...
Que n'a-t-il pas enduré, puis souffert?...
Et malgré tout n'est-il pas le plus fier?
Enfin, cette heure de la délivrance,
Cette heure où l'on respire en abondance
La liberté; cette heure qu'enviait
Avec ardeur le peuple turc entier,
Vient de sonner. — Oh joie! oh allégresse! —
"A nous l'espoir et l'avenir, sanscesse!"
Toujours aimant fort la fraternité,
Le cœur Ottoman, plein de loyauté,
Pour resserrer tout aussi davantage
Ses liens avec la nation, amies d'âge,
Voit enfin, la premier fondation
D'une loge. "Viv' la Constitution!"
C'est à l'Angleterre, son amie,
Qu'a recours, pour cela, la Turquie,
Sur elle se fie entièrement,
Et d'après elle agit librement.
Et d'après la Grand'Loge Ecossaise

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-10⁹

Fonde la sienne. — point n'en déplaise
Aux autres — Oui, dès aujourd'hui,
Le Turc, pourra trouver un ami;
Dans sa nation, nation qui prospère,
Il aura, sans doute, plus d'un frère:
Un veritable frère-maçon!
Elle n'est encor qu'un nourrisson
De la loge Ecossaise, si digne,
Mais, qu'en peu de temps, comme une vigne
Dont les branches, faibles tout d'abord,
Courant vite, non sans un effort,
Une étendue immense et énorme,
Que comme cette vigne, ou bien l'orme,
La loge Turquie s'étende au loin;
Que l'ombre de ses branches, au moins,
Couvre toutes les provinces même,
Et qu'à son extention extrême,
Dans tout l'univers entier enfin
Parvienne bientôt, dure sans fin!

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-365-106

« سکوت مطلق »

samt

گیجه ... بزده بزه سسدر . او بولوك صمیمیه
قونوشور روحمزك اك درین عمقنده بیله

سسدر کوندوز ... اوت .. قرچ حیات بندمزك
گیجه ... طوقانی لاکله دویارز کندمزك

قالرز باسه باشه بزلر گیجه صباحرله
موقعمز بزله و بز کندی صباحرله
آچیر اخیه تفکر بوتونه اطینه
آشناکز ؛ بکلور سسی ... عماسیه

×

گیجه .. الهامی پایدجه بلبغی ابرطمعه
جویوموز بوشقلغك اعماقنه داملا داملا

نه درین غلغله در ... دوی .. او سکوت مطلقه
برلشر [illegible] بعد مجردله کوکی روح الله حوه

سسی اولور ؛ لاتناهیت ، او صوکسز دائره
اوی لاکله دویارز بزسه ؛ قالرسه اولانیه

نه یه عشق ؟ اهل حقیقتی طالات گوزوده
چونکه عاشق اولماز ... ذاتی بو .. ربك سوزوده

قاضی کوی — ۲۱/۹/۹٤۸

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-365-11

= پیچیده معبد =

göl

صونوك بر گول خيال ايت؛ نيلوفرسز
شعرسز، گولگه‌سز، روحسز و قرسز

بنم سنسز حالمدر بو.. ايشته،

صحرا... فرض ايت كه بر قيرا؛ چيچكسز
گونشسز، شالمسز، بويسز و رنكسز

بنم سنسز حالمدر بو ايشته

düşün

دوشونه بر گوك كه... دالاشمه فضاسى
بوچوطه، بر آدوچ قاطمه سماسى

بنم سنسز خيالمدر بو ايشته

تخيل ايت كه مفروضه بر لسانك
صداسزلقدر آنجق ترجمانك

بنم سنسز ملالمدر بو ايشته

خيالكده يارات بر رنك كه موهوم
سياهده ده او اولسون فقطه مفهوم

بنم سنسز هلالمدر بو ايشته

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTB-345-12

قاضيكوى - ٩٤٦/٩/٢٤

[illegible]

بر قیزك خاطره دفترینه

دنیا بر آئینه‌در که... حیات؛ اوندن اکلدر
کچیدده... بو امتحانده عمریکی گوزلدر
یاز دفتره شعر دیری؛ گونلر اولاجقده...
ایچنده‌کی هر خاطره بر عمره بدلدر

ماضینك نه زمانده ایچه خیالکده اوکلده
خولیالی یاقار (جیز) دیه؛ بر خاطره دونده
دفترده‌کی هر یاپراغی بر گونده چویرکه
قوچشلری قوقلار و اوپرسك عمرکده

قید ایت اوقا هر لحظهء مسعودیی مطلق
بر دقیقه مقصدسی، یاپراقلری آچ باقه
سنده سوکولمنلر ینه قارشکده اوجارلر
تك قطعه‌در عمره بو... خولیاله اوقو

هر سطره؛ گوزلرکده ایکی اوچ دامله ده قوندر
یا... قهقهه ده؛ اونلره بر قبسته دقوندر
مادامکه حیات ماضیه؛ پول پول دوکولوشدر
خوشجه گور اونی؛ دنیا... نه وارلقدر، نه یوقلقدر

۹۴۸/۷/۲۲ - خاصکوی

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-945-19

: اویقو :

اویقودر ... عمری قیلان چوق دها قانی؛ بنجه
او ... زمانی کچیرن چونکه اولومده اوجه

احتیاجی یوق.. فقط اویقوده ساعات بوشه آقا-
ییرلر حالبوکه فکراً یاراتانه خاطرلر

او سکونده ... بر بولونان انقطاعه، هیچ سسی دیمده-
و بو قدرتیله .. مطلعه ییرلر ملهمه در-

X

بویوک اویقوده نصل اولسه حیات دینلنجک
نه یه؟ فانیلکی آتدیرعلی ... ایسته؟ یرک

دها چوق قوی که کونه اعطاسه؛ ادراک دخی
طانی ... طار اشتیکک اوقاتده بویوک عاطلی

قاضی لوی — ٩٤٨/٦/٢١

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-14

التسم

شعرلری یاپارکه

= بر آودج گول =

اشعاریمه: [دنیایه بدلدر بكا] دیرکه
بر گولجك گولك قعرینه بردن توموده‌دم
پشیمانه دکلم ... روحمی اونلر هجلرکه
اك طاپیندیغمك قعرینه اونلر ایله ایردم

هر مصراعی، هر پارچه‌ی صایدقجه عطولر
روحم ایدی گویا بوگولده قیوریلارقده
خولیام ... اك اوقوعه خاطره‌لرده بیله .. بر بر
هر بر ایزی تكرار یاشادی بوقیولارقده

داملا کبی ... هر مصراعك اوسنده توکلده
بر یاد خیالدی توتده خاطره‌لرده
ادواریمی سوزدکجه عطو گوزلوکی تولده
تووردم که .... فریبه کوکلم عیانه منظره‌لرده

بر لحظه‌ده بر عمری سراپا کبی یاشده
سوزدم ... یانانه اشعاریمك اك صوك ایشیغنده
بر ایچلی تبسم ایده، بر داملاده یاشده
صوندم اوده بر مرثیه ... یادك ایلیغنده

باقدم که .... خیال مالی او پر دلوله ماضی
بر داملا گولك وضع خرابینه صیغمسه
تام بر عمر آرانه، چوغالانه عشقله موازی —
صوکسز هجیانه عکسی! بر قبضه‌یه بیغمسه

قاضی‌کوی — ٩/٢/٩٤٦

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NoRTB-345-15

باجدِ نفسم گلیابمه

« انتقام »

عمری گچردم ؛ اوطاده بنده
شکر ... نه شاه ، نه شهزنده

حیات رنگنک امتزاجیله
قیلمدم اسیر روحی تنده

سرآزاد اوچدی ؛ بر قاچ مصراعده
وصل خیالده ، خیال گلشنده

قلندر مآل ، آواره نقاب
فقط مصفا و بی شرمنده

×

عربده سزدم تماشالرده
هرشی وفاسز ، دنیا دینه نده

آنجق توکلده ، روحده دوغارسه
اوچ بش بیتمه بر عمره خنده

سسی ویردی هرشی ؛ روحمه تک تک
بعضاً فرحناک ، بعضاً نالنده

×

خط بیلدم خیال سرخوشلغی
خط حیاته بدل بدنده

سوزولدم طوردم عمرم بویجه
هیجانه دینه اگر خوشنده

بر عمر ... وصل یولنده گچدی
بعضی مست حظ ، بعضی قفسنده

×

بر ده جام آلدم دستیله بیله
بر طیباندی جونکه بخشنده

فقط بر عمره مال اولدی ؛ بو حظ ،
بو هیجانه ، بو رعشه تابنده

×

یا قدم له ... یا قاله اولمرسه بنی
یا قدم اولمری آتشده بر ده

قاضی کوی
٩/٢/٩٤٦

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-365-16

= هرشیدن اوزاقده =

بر گون نه اولور شویله براز باشباشه قالسه‌ق
هرشیدن اوزاقده، بز بزه بر عالمده دالسه‌ق
فردادن امید، حالده امل ینکی چالسه‌ق
ماضیلری، حسرتلری گلمزلره صاتسه‌ق

هرشیدن اوزاقده، بز بزه بر عالمده دالسه‌ق

عالم بزه، بز عالمه بیگانه‌یه دونسه‌ك
[struck-through] ـ تفکرله خیال سرخوشی پروانه‌یه دونسه‌ك
پرخنده دوداقلرده‌کی پیمانه‌یه دونسه‌ك
معراج نگهده‌کی مستانه‌یه دونسه‌ك

هرشیدن اوزاقده، بز بزه بر عالمده دالسه‌ق

آنلار قالارسه بویله‌جه... فردا دیلکلرده
عمرك آلاملی ضجه‌سی بر لحظه فلکلرده
حالك گوزلم ینکی بسته‌یه ایلکلرده
بخت آلتون ایکن، حاصلی... مسعود کلیملکده

هرشیدن اوزاقده، بز بزه بر عالمده دالسه‌ق

قاضی کوی – ۹٤۷ ۱۱/۷

[illegible]

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NoRTB 345-17

= آزادی =

سنی؛ گوندوزلری خولیام، گیجه رؤیام آزادی
حسرتم؛... بویله؛ خیالک ایله آرام آزادی

او قدر روحمک الیافنه ~~سینمه~~ که ایزک
سن؛ بختمده بر آصطام بی دعوام آزادی

عمر آهنگمده ترکمده دولانه مجهول نه؟..
سن؛ بر رنگیم هر شیده تماشام آزادی

صله صوردی، موجودیه، آلرده اصداد دیلیردی
سنده ایزدر دیه فردده بیله پیغام آزادی

یاللر؛ دوکیلالی... بر سنه ایکن، بر سنه ایکی
ینه آنجق سنی هیجانله تسلیم آزادی

آرایانه بر وطنم، بر آلطی فرقه بو.
سن مقام آزادی، بخت سرانجام آزادی

سن دولددری ریواتمه هر بر نفسم
و بونکیچه سن؛ عمرمجه مؤدام آزادی

قاضی کوی – ۹۴۷/۱۰/۱۰

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-18

ماضی صفحه‌سی

düün

سویله... ای لوحهٔ ماضی... نه یه دونسك گوزومه
سنکه... خولیامده قوتکه بولونسك گوزومه

dönnüm

سویله امطانکه... دونسونده ده بوروسك گوزومه

شویله برآنه گری آقشیده ده بورونسونه گوزومه
قیلم بر لحظه‌سی طبیعه سورونسونه گوزومه

سسی... تکعله وره‌ه سنك صبانك سسنه
لطفی یومه حالك؛ آقشدره امل ممکنه
آصیونه سویله ده... بخشم کی بر بیکسنه

شویله... برآنه گری آقشیده ده بورونسونه گوزومه
قیلم بر لحظه‌سی طبیعه سورونسونه گوزومه

نه یاب، عمریمی؛ انظاری بوسسم آراسام
سنی گوکلمده بلیرتیر، نه‌یی اوسسم آراسام
بلکه بر بیننده دینر حرف روحمده طاسسام

شویله... برآنه گری آقشیده ده بورونسونه گوزومه
قیلم بر لحظه‌سی طبیعه سورونسونه گوزومه

۹۲۹ ـ حاجی کوی
۲۱/۷/

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTB-345-19

= گوز ياشى =

بر درد ايله گوز آغلاماز؛ گوز آغلاماينجه
هر شيئه دوا وار؛ گوزى سوز داغلاماينجه

قلبده دويد ياره؛ دل نشتر ايلر
سيلمز اونى بر چاره... اجل صاغلاماينجه

گوز، واسطه در... قلبدكى هيچ بر سوزى
ياسه فيشقيرماز، آهله توكل چاغلاماينجه

گوز ياشلرى آللهله توكل ايلرز ده
صوڭنده دوكولمز... يورك گوز باغلاماينجه

بر داملاسيدر چوقلرك ترجمه او آما
شيمحه شهمز... عشقله قدر آغلاماينجه

فاتحكوى — ٩٤٨/١٢/١٤

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-20

= خياله شعله قورون =

محتاج تاب دكلز هكذا ايكن ده
يارده ضيا آلرز آتش ايله
بر علوار اولسه ده قلب ايكزده
خياله شعله قورون آتش ايله

قاضيكوى — ٢٢/٢/٩٤٩

Çaresizler

چاره‌سزلر

تعریف نه یارار؟... قلبده نصل یاره‌در او، جیزلار
ادراك ایده‌مزلر اونی، زیرا چاره‌سزلر.

روحك او بر آنکه یرینك ایچی سیزیرکه...
بر اویله سکوتك فریحی سیزیرکه...

عاجزدر اوندك لفظه وارمقده صدالر
سسزلکك عمقنده او بر سسکه نواكار...

قلب تللرینك سرینه آنجق دوقونورلر،
سوزلرده‌کی حما آتشنده اوقونورلر.

آنجه اوكا... معنا ده، موسیقا ده اولاشماز
زیرا بر عکسیدر او... فریاد ده دولاشماز

تعریف نه یارار... قلبده نصل یاره‌در او، جیزلار
ادراك ایده‌مزلر اونی، زیرا چاره‌سزلر.

فاضلوك

۱۸/۱۱/۹٤۷

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NoRTB-345-21

گوزلرده‌کی صحرا

عاشقه بخش: نه لیلا، نه ده فردا سویلر
او تجلایی: خیالنده‌کی لیلا سویلر

فکر تاشیرده... تجلیسی روح لذتی چیزه‌ر
نه بونی وضع ییشنه نه هویدا سویلر

نظره اعطا ایده صحبتی او بر گوز هاله‌کده‌ر
عشقه دیدنه آفاقک اسراری خولیا سویلر

روحدک ایک گزلی دینلدیکنک بر سسی که
اونی آنجق بزده اندن‌ده‌کی معنا سویلر

هر جهاتله حزن‌سی زیاد طولودر، یاد طولودر
حس طاشار، روح طوتوشور، گوزده‌کی صحرا سویلر

٢٠/١١/٩٢٧ - قاضی‌کوی

[illegible]

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ETB-345-22

Berrak

الهام

سل

گیجه‌لر چوق آجی!... هجرانله ایصا یاقلاشیور
دوشونه ناصیه هر پرده‌یی پرتوب آشیور
دوشونوطشه خیلی یاقلاشیور، یاقلاشیور
و نهایت ایک اکبرده بر آلو سل طاشیور

٢٢/٧/٩٢٦ - قاضی‌کوی

[illegible]

= معراج خیال =

[illegible]

ای خیال ... پرواز حسی ؛ سینه‌مز آفاقنده کبی
تولله ایشیغ، نوره اوزر، الوانه براقنده کبی

آسمانی آسمه، فضاده طاسه، بعدلر آطلا، کبی
طبعٔ ادراکی تنگ، تنگ سر مطلقده کبی

کهکشانلر استغاقنده، شرابلر یکرک
الهرانی روحمی پاکیزه قایناقده کبی

اوچی یوجل، دوانه‌لر، بیک اول، سوزدل، سیاره‌لمسه
روحمی منظومهٔ حیرتده محراقنده کبی

کاشانی بر شیطای غزله دوال کبی عرش حیه
انقلاب خفقی طاده معلقده کبی

حسی ؛ جمعیت افلاکده بلک سوره، توتو
لاتناهیلکده‌کی اسرار مطلقده کبی

ایه ینه خاک اوزره معراج خیالکده "بسیم"
نفسکی ؛ آصلک اولانه بر قبض طوپراقده کبی

حاجی‌لوی — ٩٤٦ / ٩ / ٢٧

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-23

= دنیا = (اسلوب قدیم)

شمعدر دنیا؛ محیطاننده ناسی پروانه‌در
هر بری بر شکله دالمش بر سودا دیوانه‌در

تام پرده‌ده وصف محتاندر شو تام اشباه
زمرهٔ مجنونه مأوا کهنه بیمارخانه‌در

مست لایعقل دونمش بر عالم خاموشه که..
هر نفس گویا کی خوابی صوکانه پیمانه‌در

عاقل و داناسی مست، مجنونی ادراکی مست
حاصلی دنیا سراسر یکپاره بر میخانه‌در

پیری ده مخمور غفلت، گنجی ده سرمست خواب
حاصلی... صوکنده بر جمجمه مستانه‌در

خنده‌سی گریانه، ویا گرینده حالی شاد طرب
سری عقله صیغمایانه بر بزم خاموشانه‌در

کاشانه‌ده گرچه دنیالر نیجه صیلرجه‌در
اشبو جمعیده لاله کهنه آینه بر دانه‌در

چونکه بونده اغراضدر؟ اینه اولقوده فناع
حرص آلوب اعضای صوکنه، وحدتله صاتانه کرخانه‌در

بیلجک — ٩٢٩/١١/٤

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-24

= بوسه =

دوداقده قلبه سیال اهتزازله
آقان بر خط نمناك رعشه‌لرده
چكن، بر لحظه‌ده اسرار خلقته
موصل رزانه وصلت الك اينجه پرده‌ده

شعور مفلوج ... بو بر آلهه تماسك
صايانه، صارصانه، كه رؤيه رخوشلغنده
حياتك ... بر آنه ايكونه! بو احساسك
اويوشديغی خطوطده بوشلغنده

دوداقده گوزه آتشه رنگی جامله
كه عرفلب قلبده؛ اذواقيله مسحور —
ايلسيه بر نملی خطی داملا داملا
نقدر فتلي، روح مست و مخمور.

بونونله قلب سويلنيلمشدر صداسز
خيالك آشناسی گزلی سسله
حيات آلمه، حيات ويرمه غداسز
دوداقلر اختلاجلا تمسه نفسله

بو: روحده سوزم خط اتصالده
حياتك سرمدی رقصان دوداقده
مقابل كام آلانه بر احتراصده —
كه موعود!... طعم نوپيدا شفقده

آقشام ١١/١١/٩٤٦

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-365-25

= آه =

كربچه آهك : بكده عنه اكلر كوكل
چونكه داءده آهك، أنكلر كوكل
اهل دل دوطز بو يوزدن اينى
كندى ايكلر، كندينى دكلر، كوكل

صانما فريادلرله أنكلر كوكل
كزلنه آهيله انكلر كوكل
اهل دل دوطز بو يوزدن اينى
كندى ايكلر، كندينى دكلر، كوكل

بخته تول اكسه سرسندلر كوكل
بر جلاله اكسه ويرسندلر كوكل
اهل دل دوطز بيكجه آهى
كندى ايكلر، كندينى دكلر، كوكل

قاضى كوى – ٩٤٦/١١/١١

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-26

= ازلى پاره =

شاعر ... نه اولدوغكه پاانسونه خط آتانه
الهامكه حادثه ويرمه حاله : حادثه آتجه
اولمه، آرامه، بولمه، اينانمه، يازمه
معلوم بو فقط ... جزئده خاطره لانمه

قاضى كوى –
٩٤٧/٧/٢

: امید یولی :

بو امید یولیدر عندعده عمر
دالرنده هپ عمر چالقالانیر
قایالقدر ... روحمز زوروله یورور
یا آشار، یا، طیمز یاچلانیر

یا بو آنی سیسی ایله یوصه شاشار -
و تمام مسئله ... بر دالغا ... و هیچ ...
یا ... تصادف طبیعی یولی آشار -
فقط انجام ... ینه بر دالغا و هیچ ...

چونکه: امید یولی صوکسز، صوکسز -
افقیدر عمریمزك؛ بز اولسه‌ق
جسمی جاده گبی، حیاتی گبی بز
بزی امید ابدی آقیه موظوفا

او امید یولی آشیرجه بیله بز
بیلمیه‌رك واصل اولوب ~~[illegible]~~ گچدیکمز
کیم بیلیر قاچ کره قومده یوله ایز
بو یورمده گچرك ولولمز

قاضیکوی - ۲۴/۲/۹٤٦

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-27

= بر بارداق صو =

دینله‌نیرسه‌م خرقهٔ مرهوب نفس برآن صوده
دینله‌نیرسه‌م بر یاناله خولیاده بر بارداق صوده

اویله بر بارداق صوکه… لاکن… صوفوسنه خولیالری
قارشی اولسون روحه نقش نوربار آفاقه صوده

بر شعرمی… یاسمین بر الده بر بللور قدح
بن چاغلایانلا شدتجه سزدم گزلی بر قایناقده صوده

هر صباح عکسنده بر ضوشولر گویا حبه‌لی
شبنمی آغشته تبسم ایتمه‌ده مرآته صوده

هرکه میلی صاف، سرمه بر قطره؛ خطره‌ده خولیاده
روحده؛ هر بر دامله‌ده بر دامله‌یه بر صافه صوده

حاصلی… بر اصطفاکه قطره، قطره کیفکله
روح بیقانشدر او بللور الده بر بارداقه صوده

۱۰ / ۸ / ۹۴۶ ـ قاضی‌لی

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-365-28

= آطه‌لرده =

خولیا!.. دها اوطانه ایله پرواز دالارده
آلشِ صیغیر کولگه‌یه روحم؛ آطه‌لرده

بیلمم نه سحر وار که او چام کولگه‌لرنده
ماضیمده کیلر جانلانیورلر اوزرنده

Büy

بوینده خیالاتمه حاطر تونیوز نه بر
آفاقه یایلر روحمه؛ بر قطره‌ی دریا

سالك سوكولرله قوشه‌لی توكلرده حاوی
خولیامی آلیر بعدینه بر سیر سماوی

ایزده ایزه آلیغه یوزه‌رم؛ صف، قندیل
اوطاز سوكولرله توكمه بر ولوله حائل

انقاضه ینی عکس ایده‌مز منظره‌لرده
آهنك خیالم قرآلیر خاطره‌لرده

دالغه توزك افقنده اوچوشدقجه او آنلر
تکرار یاشایانلردر عمرده اوچوشانلر

ارك جانلی تماسیه محیطمده یاشارلر
هر موسم ایز توکمه بر یاری خیصیدار

هر اینجه چیچکلیه عکس؛ اونلر سس اولورلر
قلبك ارك اینجه الیافنه یزا صوقولورلر

بر کرلی تبسمله دو دانلر اوفق ادقشار
بر دالغه البته توز باشی یاقوتله قوجاقلار

قاضی‌کوی ـ ٩٤٦/٨/٢٥

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-365-29

دها دونه صانیرمك

نه قدر خزله آقارسه‌ده قدر عمر بشر
دها دونه صانیرمك ایزلری؛ ... قاچ ییللر اثر

سوزه‌رم بعضاً ده خولیاده؛ عمر چرچوه‌سی
یاشاتوب بر دها قدرا؛ او کچه گرنه دمی

کورورم عمری‌له ... هر لوحه‌ده نقشیله قدر
اوفی درخاطره؛ بر لحظه‌ء خولیاده یتر

قوشارم آنیلره چرتله شرطلقله هماله
کورورم‌له ... دها دونه صانیرم؛ ... عقلمده عیاله

قوشانه چهره، آغارمسه صاچ، ایکیلسه قامت
دها دونه صانیرمك دامغاسی؛ ... هیهات‌له ... اوف.

حاصلی ... ایشته شو مطرحه؛ عمر قد[illegible]
بر آلرمسه گی بز ... الیك الله الك صوك نفسی

قاضی کوی

٨/٩/٩٤٧ —

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-30

= قریه‌ی الهامم =

بر عمری خیال ایتدکه ... قریه خاطره‌لرله
ماضی؛ اوراده تک بوجه؛ بیضوی منظره‌لرله
اودجقجه او؛ بر داملالی؛ آلسروخاده
قلب قیشری قالیلاشمه‌ده قات قات یارالرله

باقدم ... قوجه بر یوك یته بخمده خیالم
هیهات!.. یته آلدانمه اوت ... طالع ظالم
گوکم اك اوخوه گوکلده دینلوخه دیلکرله ....
قلب قیشری قالیلاشمه‌ده قات قات یارالرله

هر پارچه آجیله هر یاره؛ اوستونه دیکرنده
بر دینسه بیك آه قیشقیریوه قلده یرنده
بیلمم که نه تکلر دها گوکم قدرنده
قلب قیشری قالیلاشمه‌ده قات قات یارالرله

فاضل کوی

- ٩٤٦/٧/٧

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-31

تحت الشعور احلامی

بعضاً دویارز بر حزن ، قلبمزده درینده
یأس و ندامت کبی بر شیئ حزین
تضییقی حس ایدرز روح اوزرنده
مجهولی سزرز او... دویارز بر کره اینجه اینجه

وجدانمزک سسزلکی بر ولوله در بو
الفاظک عکس صداسنده انیننده
بز بیلمیورز فعلی اولسه ده.. بو بوغوق
مجهول بر اوزونتویله دوشر روحی درینده

بر کرکه تزنم که او... آلتنده شعورک
بعضاً دویارز بز اونی ؛ غیبیه خطورک
آچیلیر بر شی بعید صانکه او بر شی..
جزلار کبی مجهول بر اوزونتویله بیاتی

قاضیکوی — ۹۲۷
۱۲/۱۱/

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NORTB-365-32

= اعراض =

مسعودلر آنجق ؛ شو حیاتی خصلی دینمقده
بر لحظه صافدر کبی اشلکلرله
باقی بولونامدقجه بر عمر نه ایله طولاردی
صفحات ایکیه عالملره قاتیلکلرله

قاضی کوی – ٩٢٥/٢/٢٤

سمیح

= باقی =

آفاقه سیکیلر، کورك چوکر، اجرام دوکولورلر
عدمه طورور، عالم هیچ اولور، یکه سارر
خلقت بیله قانونی ممکنه که یوقه ایدر
عشق نه باقی قالور [illegible]

قاضی کوی – ٩٢٧/٢/٢٨

سمیح

= تلاق =

قو عشقه ایدرك روحم تلاق بیله بز
جانی جانانه ویرر، ویررز عزرائیله بز
اولقدر... عشقه بزه، بز عشقه افقه آچدقده...
اولورز رهبر عرشه یکده جبرائیله بز

قاضی کوی – ٩٢٧/٢/٧

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTB-345-33

شهود قبل الوجود

1 طاسه باغلی دکرمنجه اون نوکی
سر چوب بیر تنده الدر وار ایسه
یوزبیک سنه اول آدم دونوکی
تربیب حوا ایکی بولر وار ایسه

2 دنیایه حضرت آدم سکلمه دیه
آدم حوا حوا آدم بیلمه دیه
انلر بر برینه باقوب سوطه دیه
انلرک کندی نور وار ایسه

3 مرض ایدرسی چیزیلدامادیه
اولوغدن بو دره کی چیلدامادیه
قوبوجه ایرا دیادیب قوزقولدامادیه
قوشدن قولاغنه هم له ... وار ایسه

4 دستر (سرائی) اوتانجم دکل
دیدم اثبیبه سیجه نجم دکل
سیه وجهه ایدیه لوغت نجم دکل
به بوده ایکیه توزده نزر وار ایسه

سرائی

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-34

نقش صنعت رضا ایله حسنکده رؤیت پرده‌ک

خواجه قلم اولدیغی حقیقت پرده‌ک

سرّی صورتده مکتنز تماشا ایدیک

حال اولمش عین خیاله بصیرت پرده‌ک

هرشئ اصحابه ایلیه باقسه‌ك اولور دیسه اشکال

قلبده استیلا ویرن خواب غفلت پرده‌ک

بو خیال عالمی کوزده تحرّک هفت

نیجه قات کوزلرک محو اشدکه صورت پرده‌ک

شیخ عشقی یاندیرمه تصویر جسملری کبی

ادم احدیتده اولمش عزیمت پرده‌ک

هانکی فلك اتمیا ایتسه‌ك قنا بو طرز عجب

اوبنادر سعدی کور قورجه محبت پرده‌ک

دریم ال عبادده مستغنی اول لمزی

کوسترر وحدت ایمیش فالقسه قده کوزنبرده

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-35

منتخبات [illegible]
در کتابخانه [illegible]

فر ز اقلیم عجم عبرتی از ملک عرب
ار که گفتیم با قال سخن کام طلب
ز اقلیم از پی کرم پیشه مردود دل خویش
او زر از شاه عجم وی نظر از شاه عرب

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-36

یانفیه

«قافیه‌سز»

برپاره آتشیه کبی لیلاك جسدده

قالە نیشیغریم سمت سماواتە؟ فقط نه!

یانفیه!.. ابر اشدرکه چیقیلماز ولی وار...

برکره صالار، صوکره یالار.. صوکره بوغلر!

یانفیه.. اونه دهشتلی، نه مونس جانانه‌در!

آچدقجه آچیلیر آغزی، شوقه ایله دوغماش

یوتدقجه آزار آچلقی آنك نه مصیبت!

بر تازه گلیه صانکه اوطوریشه کبی بر تیو.

باشنده باشه برجوقه یکیکلرله منیبه

بیلك ولو اوکلر، الملری مطلا!

اشدر اوزاتیر.. تازه گلیه صورت اچنده:

بیکلرجه تماشاگرده انفعاله معدوده

قورتولامیورم!

«حسنزمی دیورسك بكا؟ حسنزلكا بكن!»

طرزنده‌کی شکوای غریبکله دوادم

سودالرکك غایه حاوینی گیزلی،

برچوق حبیب دلك بكا بر نقطه ماتم!

بر زمزمه صوتکی دیکلر دکولدم،

بر حس تنفسمی؟ خیر... راحی ذلت،

برگیزلی الملە دیدیکیم، آکندمی یادم

...قدر بیلیرم میرمی، اقلاتیم زحاجت!

...تعالی نیجه نوسته لطفی

...لطفکله سوردیکك گوتوریرك،

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-145-37

Monsieur le Prof. & Mme Reza Tevfik,

بنم شعر مسوده لرم

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-38

En Ville

HOŞ GELDİN HOCAM!

Ruya gördüm geçen gece, geliyordun enginden;
Işıldayan gözlerinle sezdim seni renginden.
Zulmetleri aydınlatan o ışıltı büyüdü,
Al âl oldu, yurdumuzun âfâkını bürüdü.
Tarihlerin sönmez nuru canlanmıştı önümde,
Eski tatlı hatıralar uyanmıştı gönlümde.
Varak-ı mihr ü vefayı yokluyordum gene ben,
Firkatinin acısıyla ağlıyordum gene ben.
İkbaline, idbarına payan var mı feleğin?
Kalım, ölüm ruyasile geçer ömrü leğleğin!
Hoş geldin, ey yüce deha, öz yurdunun bağrına:
O sürecek merhemini senin gönül ağrına.
Şan verecek, can verecek sana aziz Vatanın;
Gür sesini duyacaksın tekrar ünlü ATA'nın;
Elem, keder geçicidir bu kubbenin altında,
Lânet olsun elden gelen hazine de, altın da!
Dönüp bakma sen mazinin o sırıtan gözüne,
İstikbalin gülüyor bak tatlı gözü yüzüne.
Nurlu Gençlik toplanacak tekrar senin çevrene,
Hayatın öz bilgisini saçacaksın evrene!
Ocağında gene senin gür ateşin tütecek,
Civarında, diyarında şakrak Kuşlar ötecek.
Açılacaktır önünde Kapıları cennetin,
Minnetle hep anacaktır seni ulu milletin!

ELLİ YILLIK MUHARRİRLER JUBİLESİNE DAHİL
Eski Darülfünun lisan Fakültesi hocalarından
ve Kültür öğretmenlerinden: K. Simkeşoğlu

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-265-29a

Adresim:

Feriköy, yemişli-bahçe sokak

No 12

دار الفنون لسانیات خواجه لرندن

و کولتور اوکرتمنلرندن

سیجکه اوغلو

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-945-39b

1943

خمسه یی نه

هو دیه‌لم کرچکلرله دمنه

کرچکلرله دمی نوردنه صفا بیلیر

اون ایکی امامه قاتیلانه

محمدعلی یه یاردنه صفا بیلیر -

اوچ کونه اجیمه شو دنیانک جفاسی

صفاسنده ارتقه اجیسه جفاسی

کرچکلر ارنلرک نطقه و نفسی

بری قرقدر قرقی بردنه صفا بیلر .

کرچک عاشقه منزلنه طورورار

چراغ آکی یاتوقی یاقی اوریر

الله کتدی بیلمه کوردر

اوده اردر کرچکلر اوردن صفا بیلر .

(٣)

[illegible]

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-045-40

بو نزلر بلبل باغ بهشتمز
گلماز دهه دل قونمیانلرز .
کوردر بغدا قرهست السنز
حقیقتم شیئه طوتمیانلرز

بیرم دیدی که بول گلدنره کنزل
اوکرغلك ایتسم ل دوجیانه قندیله
دائما دیکلرز کلملر تیدیه
متناقوه سورتیی یاندرز .
دوتمیا

سلکانه جمالی کم حیدر عشق
علامیم امام قنبر عشقه
تابعی حباب سرور عشق
علی دمه بحیری ۳ ادیمیانلردر

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-245-41

۹

خانهٔ زنبوره داخل اولملی

بال طوتوب یار حقیقی یالایوب دریک

محبتک ذوقه وشوقن بولملی

لازم وصلته قالمه‌یم

خلعتلری بولا عالم عبرت

تسمیهٔ کبرادر آدمی قرقدایت

بولسه لازمدر ایلمک خدمت

ایلرده همت آلایم

سلطان جمالی جمال عشقه

ازلده مفتونم کمال عشقه

ایرشمک لازمدر وصال عشقه

دریای عشقه ایچره طالایم

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-42

⑤

الواثق [illegible] حاجی حافظ

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٩٥٥ [illegible]

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-439

بزلر عشق اهلی‌یز باشی سودالی
صالحن قدمه‌یز دره صالسه مرده بدر
غواص رحمتز قعر دریایه
صالحن قدمه ———

درویشز ساقی‌یز بزم صهبایه
بر لقمه‌یز خرقه ایدر کفایه
بزلر بو حالی اوزره الی تمایه
قاطن قدمه ———

مجالی اتیدر دیلیمی بیان
اسرار حقه نهان اولونجاز عیان
حوه ایلدی احامز قولدن احاله
آلطن قدمه ———

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-43b

بز روز ازل کنه تجلادن اویاندق

بز کنز خدا صفحهٔ کبرادن اویاندق

بز محفل لاهوته گیروب روضهٔ عشقدن

اول صحبه معانئ مجلادن اویاندق

تعلیم لدن ایلدی اوستاد ازلدن

بز رمز حقایقده که معنادن اویاندق

بز صدر ولایتده شه ذیشانه قول اولدق

بز مهد زمان صاحب لوادن اویاندق

نافع بابانک وصلته ایردی جمالی

بز کان و کرم مرشد یکتادن اویاندق

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTB-345-44

لغز

سرتاج ایدرم دلده عشقه کی عینی

یاقی قالانی تصتقها ولاده حرقه ازلر

حروف هجا قاقی خاکده قرار قیل

مولاسنی بولدی دیه سلطانی کورنلر

(علی ؟)

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-45

4

بو بازارده هیچ یوقدر پاسیوز
قطاع حیاته ایچونه هر ادمن وار.
دیرکم لاهوتک فقرا سیوز
توحید جمیل حوا و وارمن وار.

یرلیحه ملکنک رسوالی سیوز
حوه محمد علی شیدالی سیوز
ولایت یاشیک کدالی سیوز
لا صوت ولا نقط ایرادمن وار.

حقیقت راهنه حیاته ور قوریدیم
هرمه میلچ یلیه صاوردوقه
عزت نفسن یا قوره قاووردوم
اتساله او لطفلم هرادمن وار.

(۱۲) الصدوازده امام
چهارده معصوم ایله
ازواج پاکانه صلات وسلام
المدد دئیه اول خیر الانام
قربانده ایشو اورادیمدر

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-3165-46

بوكولدی، دوشدم .

بیلمه‌دن عشقمك اینجه تللری
قیریلدی، سازینی اویناییوردی .
بو یورغون كوكلمك درد بیماری دورو
دورغونمی؟ چاغلاییوب قایناییوردی .

زحاف وار بو حسرت عمرمك الك ییغ چاغنده
بیلمم، آچیلماز دوگوم اولمشدی .
روحمك صاراران، كل دوداغنده
كولمه، بیلمه‌دن تكلم اولمشدی .

هنوز سه‌ولیم كوكلمده یكی یارالرله
آیرلیق بایقشی هایقیردی، قوندی .
ای ناكامم! نه‌دن سن بونله ایرلكه
آیرلك، او لطفك حوقمی كدروندی؟ .

دوغرو، سن كوزلسك، كوزل سه‌وه‌رسك
بواچان ایچیمده سنله دوغدی .
یا بو بیتیشیكلیك ایشه نه دیه‌رسك؟!
سنده‌كی شفقتله روحی بوغدی .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-365-47

(٢)

گوزلسه، گوزلك بر پارلقدر
سن اولنجه گنجلگی طانیامازسه ..
گوزلك سوگیسی، بوده وارلقدر
سوگیسز بر غرور یاراتامازسه ا ..

یاراشدك، ایسته‌دك غم ده آغلادم .
اوگنده بوکلدم . جاننده سویلدم
یاصاگه، سوزگه بر بل باغلادم .
باقشمه، بو بنم بوگولدی، دوشدم .

گوزمده بر گلجم وارسه، او سنك
گوجی یوق ایشدك، گنجلکه چیچك .
بر سویله، به قولسم، بو قول نه‌یه‌سه
بر کره گنجلگی، سنده دونه‌یك .

صوکجیم، بیلیرم گنجی صوچمی
(بلکه) سن گوزله بر هیچ طاپیادم .
بو غمم نه اولسا، آلماز گوجمی
بر ایگیج سوگلی، آماج یاپیادم .

١٨ سـ ١٩٤٥ : بغداد .

قهرمان

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-489

بغدادلی برنج بکلك
شعرلری

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NoRTB-345-486

940

جغرافیای شاقاق

صالا مسینغالا بیغان، صون غورو فیه‌غوز.
آسیالی، اوروپالی، جینلی و اندوز،
بولغار، رومه، ماجار، بوهم ده کیبوز،
عجب ده هی بر جنطا اغزیدر.

ا صلحدر بکلیه بو فؤاد بالقان،
بر جو علو، آقچی، بابانی ایچه جان،
آ. لتولر، ناغزال، دولجه مسلیانه،
مثوکت اودول: صعیلک الک بیاضیدر.

آدی خیطا: یا اقتری رب.
اونه لتر ودی. چرکس، کورجه، عرب.
خلاصه: ~~شرق~~ شمال، جنوب، غرب،
هر جهه حیلانه جینطانه صانیدر.

بعلو، اینجه دایی، فخری هشری.
طوسونه، آغا ابراهیم، سعادده جوی.
قارا حسینک کوتوکلده یری.
بابانه خدیجه اکرم جواسیدر.

بوتونه مشهولر، داهیلر بزده؛
جیام، طاغور، غاندی هپ بیزده،
رضا توفیق آکلار اوزدبلزده!
شو هیه و غلف ده بزم یاتیدر.

فؤاد اوزنانه ایلمع مجلسی بازدی.
غزته‌لک هر یرده اورتا بوردی.
الک تابار ایچی اما دوغوردی:
آغیده والی مرکه‌ملطاندیر.

هند بزم، جین بزم، بزم تورک و تاتار.
هرکسک ایچنده بر تجلی یاتار.
کونلر چالقالار، حیفت کوبک آتار.
حیفته تلکی ده بر جیغان صواسیدر.

ذکیلرمز کیمیدی صوقات بیچ داره
صیخه صول بریخه هپ صاجیار پاره.
ناما بر کا اولانه متوکبر قارا:
اصل صوکلک الک قوراندیر:

صیلانه بزم، بزم جاوا، سرندیب.
بزدن مجلک، اکرم، کمال، ادیب،
مظهر، مفید، قاره صو، ندیم، حبیب
بونه قومیری بر حیکه شانیدر.

یوسف جمیل، ودات بیلک طوتامانی،
رجب، بیطر اغا آنی قاتامانی.
درویش بیلیم، مجکل دار الک یاماغی.
یهودی بر خبلیه دوزه باتیدر.

عمومی مفتشه بوتکه تلک باشی.
باسه مشاوره، والی اونلک یولداشی.
مفتی زاده ناموز بر جری باشی،
قالتاقه قیزانه صویلک سرانیدر.

ایز جیلر بزدن آلیر الهامی؛
بز ویرز قدرله بجیعقه و فرمانی.
صاورولدی بیره حیرک دوامی،
سحر خوجاده بر روم یاپانیدر.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-49a

چیقانلر هر مسلك مالیسی .
صاقلایانك بوكونه حیقیله قوبای .
ذكمز دیانك ادك حاجى ابو باى ...
عجز : وقتلرك الك ابیضی .

قیزل آی یوزی بزده لیقانلی .
دول احولمه لرنك آنلی وشانلی .
احسان آستیه ده قتالوماتلی ،
هم ده صو یوزك الك ایلا ثیدی .

اتشه دمیره کونه طایارز .
استقلال ماشه صباله یایارز .
فتنه یه دشمنیه قاپو قاپارز .
حیقلوده بز کوله یوت قاپیسی .

یاپیده قسم کیمسه ایلرك آیدی .
قطیله بوره عایده دوغم آمی .
خاقه ایله بر بولونامی آیدی . [x]
ندلر ~~...~~ داودلرز ونا یرده اجودر .

ادرنه   احسان آستیه

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ETB-365-48b

[x] ادویکی دیدیه صاقنده زوبناج ایه بصیار حیادی
قایلی یرده اوول یاك تحلص ه دولمیق ایه دادول یوقده .

[x] ادوکیه تحفلر قرقه قیطه کوره شنرح کله مسعولکر کوماقلر
واردرنك ایدی کلدید .

لو كشف الغطاء ما ازددت يقيناً

حال خلد و جحيم دانستم
بيقين آنچنانكه مى بايد
گر حجاب از ميانه بردارد
آن يقين ذرۀ نيفزايد

خلق را نيست سيرت پدران
همه بر صورت زمانه روند
دوستدار آنكه را زمانه نواخت
دشمن آنكه را زمانه فكند

الناس نيام فاذا ماتوا انتبهوا

مردمان غافلند از عقبى
همچو كوبى نخفتگان مانند
جز بغفلتى كه مى ورزند
چون بميرند آنگهى دانند

ما هلك امرؤ عرف قدره

هر كه مقدار خويشتن بشناخت
از همه حادثات ايمن گشت
از حضيض غرور بيرون جست
در مقام سرور شاكر گشت

قيمة كل امرئ ما يحسنه

قيمت تو دران قدر علمست
كه تو خود بدان بيارايى
خلق در قيمتت بيفزايد
چون تو در علم خود بيفزايى

من عرف نفسه الخ

بر وجود خداى عز و جل
هست نفس تو حجت قاطع
چون بدانى تو نفس را دانى
كوست مصنوع و اين دليل صانع

المرء مخفى تحت لسانه

مرد پنهان بود بزير زبان
چون بگويد سخن بدانندش
خوب گويد لبيب گويندش
زشت گويد سفيه خوانندش

من عذب لسانه كثر اخوانه

گر زبانت خوش است جملۀ خلق
در مودت برادران تو اند
ور زبانت بد است در خانه
خصم جان تو چاكران تو اند.

بالبرّ يستعبد الحرّ

گر تو خواهى كه بندۀ تو باشد
سروران جهان سرافكنده
آدمى كن كه مردمى كردن
مرد آزاد را كند بنده

بَشِّر مال البخيل بحادثٍ او وارثٍ

هر كرا مال هست و خوردن نيست
او ازان مال بهره كى دارد ؟
يا بتاراج حادثات دهد
يا بميراث خوار بگذارد.

لا تنظر الى من قال وانظر الى ما قال

شرف قائل و خساست او
نكند در سخن ايچ هيچ اثر
تو سخن را نگر كه حالش چيست
در گزارندۀ سخن منگر

الجزع عند البلا تمام المحنه

در بليّت جزع مكن كه جزع
بتمامى دلت كند رنجور
هيچ رنجى تمامتر زان نيست
كز ثواب خداى مانى دور.

لا ظفر مع البغى

هر كه از راه بغى چيزى جست
ظفر از راه او عنان برتافت
از ظفر يافت منفعت نگرفت
آنچنانست آن ظفر كه نيافت

لا ثناء مع الكبر

هر كرا كبر پيشه شد همه خلق
در محافل جفاى او گويند
وانكه بر منهج تواضع رفت
همه عالم ثناى او گويند

لا برّ مع الشح (بخل!)

هر كرا بخل پيشه شد دگران
نيست ممكن كه طاعتش دارند
حق گزاريست طاعت او را
نبود حق چگونه بگذارد

لا صحة مع النهم

نشود جمع هيچ مردم را
تندرستى و پرخورانى بسيار ؟!
مذهب خويش ساز كم خوردن ؟؟
اگرت جان عزيز هست بكار

لا شرف مع سوء الادب

بى ادب مردكى شود مهتر
گرچه او را جلالت نسبست
با ادب باش تا بزرگ شوى
كه بزرگى نتيجۀ ادبست

لا اجتناب عن محرم مع الحرص

حرص سوى محرمات كشد
خنك آنكس كه حرص را بگذاشت
گر نخواهى كه در حرام افتى
دست از حرص مى ببايد داشت

لا راحة مع الحسد

از حسد دور باش و شاد بزى
با حسد هيچ كس نباشد شاد
گر طبيعت را نشاط خواهى كرد
مر حسد را طلاق بايد داد

لا محبة مع مراءٍ

ابلهست آنكه فعل اوست لجاج
ابلهى را كجا علاج بود
تا توانى لجاج پيشه مكن
آفت دوستى لجاج بود

لا سؤدد مع انتقام

صولت انتقام از مردم
دولت مهترى كند باطل
از ره انتقام يكسو شو
تا نمانى ز مهترى عاطل

لا زيارة مع زعارة

چون زيارت كنى عزيزان را
روى خوش دار و خوى ازان خوشتر
چه اگر بدخويى كنى آنجا
آن زيارت شود هبا و هدر

لا صواب مع ترك المشورة

مشورت رهبر صواب آيد
در همه كار مشورت بايد
كار آنكس كه مشورت نكند
نادره باشد ار صواب آيد

لا مروة لكذوب

هر كه باشد دروغ زن بروى
از مروت كجا فروغ بود
گر كند عهد آن خداع بود
ور دهد وعده آن دروغ بود

لا وفاء لملول

مطلب تو وفا ز مرد ملول
نشود مجتمع ملال و وفا
گر كند عهد چون ملالش خواست
بشكند عهد و آيدست جفا

لا كرم اعز من التقى

گر كريمى براه تقوى رو
زانكه تقوى سر همه كرمست
ناگرفتن درم ز وجه حرام
بهتر از بذل كردن درمست

لا شرف اعلى من الاسلام

اى كه در ذل كفر ماندستى
عز اسلام دارۀ از كفر
گر شرف بايدت مسلمان شو
كه چو اسلام نيست هيچ شرف

لا معقل احسن من الورع

اى كه از دست لشكر آفات
عاجزى و ترا سپاهى نيست
در پناه ورع گريز از آنك
كز ورع نيكتر پناهى نيست

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ETB-345-509

عربی dicten لری فارسی قطعه‌لر
شکلنده طبیعاته ترجمه ایتمشلر
یوتلی اودر

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTB.345.56b

قسمه [illegible] عادة [illegible] حوصانا

[illegible] سماجه [illegible] حوصانا

باج کلاه [illegible] قالکه [illegible] کیه [illegible] اولادم

[illegible] سحر [illegible] باکوصانا

قسم [illegible] کوردم [illegible] دروشنه

[illegible] رضی قسمك الوصانا

[illegible] کوردم [illegible] کرسیه

[illegible] قوی حوصانا

[illegible] عادة [illegible]

[illegible] قبضو صانا

ابو بشیر سلطان [illegible]

[illegible] اولدی [illegible]

[illegible] وصفا

[illegible]

[illegible]

حاجیلك [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بولنان [illegible]

[illegible] حسن چلبی

یا [illegible] قولك عظیم [illegible]

[illegible] عذاب [illegible]

[illegible]

[illegible] ذکری

[illegible] شکری

[illegible] الملك [illegible]

[illegible]

وصفی [illegible]

[illegible]

[illegible]

فصلنامه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ابدم

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-[illegible]

عشاقی طلب ایله هجران [illegible]

بیهوده غلو ایلمیشلر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

کرمسی محسکلی ماتم هجران ایله سیری

[illegible]

شاه [illegible] قول [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ماجرای ماسوا [illegible]

[illegible]

بویوری [illegible]

[illegible]

[illegible]

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-51b

[illegible] اهل سلوك

[illegible]

[illegible] عشقا [illegible]

صورت [illegible]

[illegible] عشقله [illegible]

اولاد علیه [illegible] و مولای [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حسن و جمال [illegible]

اولاد علیه [illegible] و مولای [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

اولاد علیه [illegible] و مولای [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

اولاد علیه [illegible] و مولای [illegible]

[illegible] جمال [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] عشقه دوائم وار

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] عادت

[illegible]

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTB-045-529

قبالقیسیه قوردن [illegible]
یشیل آمشی [illegible]
بکا یالی واسطه کوندرسه
اولدوغی شبهه‌سز

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No: TB 345.52b

قطعهٔ صفا علیشاه ظهیرالدوله

Kütüphanesi Arsivi
No RTB-345-534

آنچه میگوئی خیالست آنچه می‌بینی بخواب
آنچه را داری وبالست آنچه نقشش ها سراب
اعتبارات جهان از سلطنت تا مسکنت
جمله را گر نیک بینی نیست جز نقشی بر آب
خواجگی و بندگی فرع قبول ما و تست
خواجه را گر شد والی بنده گردد با شتاب
جمله یکسان شد خلاصه از جدائی و عالی هم
گر شنیدی تو کسی را حضرت آن یک را جناب
اسم جناب و حضرت و معالی و والا حسب
لفظ و لفاظیست انشا آمده و جعل شیخ و شاب
احتیاج و فقر تو شاه و وزیر آورد پدید
که قناعت شو غنی بنما از ایشان اجتناب
تا چه درویش و شاهی هر دو در دریای دهر
از پی موج هوا گردد هبا همچون حباب
کی لباسی عاریت از تن فرو ریزند خلعه
کیست تا مسکین شناسد از شهی الله وهاب

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-53b

علم و دانائیست دارائی شخص هوشمند

نی متای صوف و دارائی کمرا د زرتاب

خر نکرد فیلسوف از ژنك و افار طلا

هست دانائی همی در ژنده و بشبیه ثیاب

شخص دانا کی کند ظلم و ستم بر مثل خود

بی ستم کی بر فراز خیمۀ زرینه طناب

تا رود بود اخیمه طناب از نیك بینی نیست جز

رشتۀ عمر فقیر مضطر و با اضطراب

چاره‌ئی بهتر نباشد بهر رفع ظلم و جور

زانکه دستور العمل فرموده ما را بوتراب .

گفت شخص اول علم و عمل روحم فداه

گرکه ظالم شرم ننماید ز ظلم بی حساب

فرصه مظلوم هست رفع ظلم از خود گر نکرد

خود شریك ظلم باشد بی سؤال و بی جواب

از صفا بشنو نه ظالم با سعدونه با بیق ظلم

نیکنامی ایمه بود و الله اعلم بالصواب .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-54a

قارسی

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-54b

ادیب صاحب مسلك محمد امین بگه

.. بن بر تركم !.. دینم، جنسم اولودر،
.. سینەم، اوزم آتشله طولودر
محمد امین — تركجه شعرلر

١

ای قهرمانه برملتك سوكیلی اولادی !..
حقیقة سن بر تركسك !.. دینك، جنسك اولودر
هر بر تركك اوز دیلیدر وجدانكك فریادی ؛
سن شاعرسك !.. سینەك، اوزك آتشله طولودر

٢

سنده اول، سوز دلالی اردلمه‌یەرده سوده‌یدی ،
ادبیات — سیده‌یدی ، برطاقمه اوطه‌یدی :
ادب دیمك صالونلرده چیچك آلوب ویرمكدی ،
او نه دیلی بیلیردی عامه، نه تركلكی بیلمكدی

٣

قلمكله ، او دیوارلری صارصوب ییقدك ؛ دوویرلدی
ارطغرلك روحنی شاد ایتدك ؛ بو بر غزادر
سن ، بریانقیه عصری كلستانه چویردك !
— عجب قوردی سه برشانه جان ویردك — دیسم سزادر

٤

بو قیصیر حالیله ریشه آچیدك ؛ ال اوزاتدك
مدنیت مركبسنه ارغانلر كیردك !
مزار اثاته ایزلری ، چیچكلره قاپادك !
بایقوشه اوتن ویرانه‌ده غنچه كللر بیتیردك !

٥

تركك بوتون طویغولری ، اوت !.. او سوزكلیدی ؛
زواللی‌یی بر آدقشایه یالكز سنك الكدی
دوداغنی آچوب ، اونی كوریدك سویلك استدك ؛
وجدانكی آچدك !.. اصیل چهره‌كی كوستردك !

— ٦ —

٦

او اوكسوزك آججیسی ، بریابانی (قاوال)ی ،
سن اونكله فریاد ایتدك !... وجدانلری ایكلتدك !..
تركك شعری — سنده اول — كوراوغلیدی صاصالدی ،
سن اونكله برحقیقت بیان ایتدك ! — دیكلتدك !...

٧

صالونلرده بك اوزاقدك ، لكن روحه یقیندك !
او (جبنسه) ده بولوندك ، فقط یاره باغلادك !..
یابانه یرده یلەیدك ، اطرافكه باقیندك ،
اربابلر سوز بسته‌لركه ، سن كوكلده آغلادك !...

٨

هركس شعری اوردیاره كلمه متاع صانیردی :
كوزللكی یوزنده‌كی بویه نشه طانیردی ؛
او یابانجی كوزللكك دوزكونیه اكلیندك !...
عثمانلیه طویغوسی سن یاالكه اوكندك !...

٩

صباح رئیسی !.. اوختیم اخبارك ویزنده ،
قوت بولدك ... سوز اوكندك ... اوكورالدك ... بوولدك
ترك ایلنه بریول بولدك اتاترك ایزنده ،
همتكی القشلادی غازیلر سكورك !..

١٠

شعری برزودقه ایدنلری نكیت نه‌جاه اولدودری ،
سه وجدانك فتح ایلدك !... كوكلرده یاشایسك !...
بونه مولجلو !.. سنك سوزك ترك یوزنی كولدوردی ،
ارتق اول تاریخلرده ؛ انقلابده یاشایسك !..

طاهر ساعد
٢٠ تشرین اول ٩٢٧

مصطفی

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-559

بیلکم هپ بوله یه صاپوب چیقدیکز !
طوغریلیغه عادتی اونده بیقدیکز !
کیفاتیکز اوغرنده اول بیقدیکز
سوردیکز ذوقی هپ دنیانک !...
ذوقه اتدیکز ، طوغری ، نکه نیه دیرلکز سکز !
ذوقکز هپ تمدن کوزنده یاسه اتدیر....
هپ دنیا ، دیورسکز . اصل هپ نه سکز !...
او ، بك تاریخی بر کلیدر : هپ اولانک حقیدر ؛

سرخوشلغك تمدن الی ایی ذوقی اچماز !..
اوزلایه قیصه قالایه ملت تخم صاچاماز !
همدله فتح اتدی .... اونی زور آلمدی !..
آلمه ایچونه صاواشمادی ... میدانه تك قالمدی !..

کیم نفسه حاکم ایسه ، طوغری یولده کیدر ،
ات اویناتیر بو میدانده ؛ او ، حکمی یورویور ،
دنیا ، بوحصه ایچوندر ، اونی کیم هپ ایدرسه ،
یالکز اوکا اولادویره ، یتیشدیره بویوتور

اسکی مصر ، اسکی یونان ، عجم ، روما ایللری ،
طوغریلقله برزمانلر هر طرفه اوله صالمیسه !..
حکم حاقانه دوزوب حکم ذوقه ایچندر یوکالمسه...
کیدیشلر ، لشلری سوروش قانه سللی...

سز هپ دنیا اوروسیدیر ، کرفانه در یوردیکز
اکلنجه رصانکز .. اوده مجلس قوردیکز...
ناموسی سزه ال اوزاتدی .... اوکا تکم دوردیکز !..
تکری سزه یول کوستردی .... یوز چویروب طوردیکز !
بیحارکز ، اولوب سزده حکم طوغانه دوتکز ،

مدنیت میدانده منزل آلدی ... آت سوردی !..
ذوقکزه خدمت ایدوب کوله اولدی ملتکز ،
افندیکز اولدی حکم ، یوزکزه توکوردی !

سز کولدیکز !.. اکلندیکز !.. توبه سوکلدیکز !.. دیدیکز
اولمشلرك ایلیکی صابنده یدیکز !...
هپ بلده یه ایدیلکز ... انسانلقده دوشدیکز !..
جانه جکیشن هپ مملکته ، کوپك کبی اوشدیکز !...

باباسنك تابوتنی کبی بویله چوپلر !...
آکدیکز کبی لسه بیدیکز کوزلریکز طویارده !..
بوطوپراغی المق ایچونه بیلکار بوکوله ره...
نیجه جانلر قربانه اولدی !... نیجه قانلر دوکولدی !...

ظلم اتدیکز !.. بوقسوللقده خلقك بوزی صولشکه ،
مجلسلرده کل دوداقلر بربرینه یاپاشدی ؛
دوالیلر یانکز اکمك صویه محتاج اولمشکن
نیشه لر دوباتلمدی !..

اونوتدیروب ملکته ظالملك جوریغی ،
تکرار احیا اتدیکز سارداناپال دوریغی !
جوشقونه ، اسکی شراب کبیسی جانکز ...
آنارك تره بتنده هنکی قیزل اوینارینی !...

تیتشمزمی ؟ اکلندیکز !... ایلکلرده اکلنسی ...
یدی اقلیم ... یادیغکز ...
ترك اردی کوکسه کی لکه ... ترك اردی
قبه لیدیکز ... اکلنجه لك ... طالدیکز

روم ایلنده افنه افنه کوچوب کله بوقسوللر
آچ دیدیکز اجانه اوتیلر ، اولاد صاتانه اولمولر ،
عرضی دشمنه الله ربا دولانه اوقلر ...
بر لقمه محتاج اوراده سیلویرلر...

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTB-345-55

هپ اوودقلری مصرفیدر ... اوردوکونك قربانی ....

تپیاتمل الکزه ... مظلوملرك ال قانی !...

دور دوران !.. کیمی محب ایتدیکی بولوری ؟..

البت بولور !... اکلنه بکز ! بو مصرفسز اولورمی ؟

الکزار یارلی جانلر ، نصل قربانه اولدیسه ...

سیکلک ایصسز قالوب اوله دیوانه اولدیسه ،

ایکیج سزك کوسککزده اویلیه دیوانه اولاجقه !..

ادت ! ایکی بو دنیاده ایتدیکی بولاجقه !..

بو صباحت کوردیلوکی سر کیم ایتمیش هرکسی ...

بوکوره اوت کوزیکز کور ، هپ قولاغکز صاغیدر !..

اکلنمه بو صباحی دار ... جانوبه کچمیشکی ...

سرخوشلغك باشی اغریسی ، ایرتسی کوره اغیدر

یتر یتر !.. کونشه طوغدی .. صباح اولدی ... ایسته !..

انسانلیت حضورینه آرتق سرخوش چیقمایك

سجدلر خواب اولمسه ... سز ، نحرانی ییقمایك

بو ربکزده طایینك ... شمره انسانه صایلك !..

اتالرده اودنیان آلك : اونلر ، سزده جوجه ایدیکجه

عقیقی سوزه ای ردقوشلر ... بیلمشلر

مردانه‌لك کوسترمشلر قحبه لکلر کوردی !

مردار ایاقه ایرلینی بیوزنده سیلمشلر !..

رضا توفیق

دیوانه

۱

فلاکت باغنی کزدم کوکی فریاد وزاری طویانه قالمسی

ارادم اوشاهینه یکیت ارلری یاتقلری یرده شانه قالمسی

۲

قیول قاپانمیه باجاز توتیز کیم حلاج وجولده بر قوبوله کوتیز

اغاجلر قوروسیه ... بلبل اوتیز یاتقوشلریه بیله دعانه قالمسی

۳ کیدر

گلری صولدیسه یره کوزیاشلری

قاره‌ل بوزدمیه یاسلی باشلری

کویلری قوشاتمیه فرادلیاشلری

ســــسم سس دیری برجانه قالمسی

۴

طالعك اودیماره قاتلی اللری

اشنده ایدیمیه هپ کوزلری

شهیدلر طولمیه غربتا ایللری

قاتلی آغلاسدچه جوانه قالمسی

۵

خانه آتشلر هپ یوقسول اولمسی

دکمه قیوسنده یاغلی قول اولمسی

اوبارلری کلیلر شیمدی طول اولمسی

جمعیت لطاغلمسی جانانه قالمسی

۶

هیچ اکلیمه اولمسه اتالر ادیی شنلکده برقحبه اتااولادری

تدبلسه بیتك قولی قانلری ظلم نیج سنده آتانه قالمسی

۷

دیمك شمی بونکار ازر بو چهره‌لر ادم جانندر بزر

کلشنده یاتاغنی کویکار کزر ارلر میداننده انسانه قالمسی

۸

سرحه اشتار هر یانده کل بیتزمی آرتقه بو ویرانه

شوخراب اولمسی ماتمخانه‌ده بوزراوار کرغمی بیانه قالمسی

۹

[illegible]

۶ ... ۱۳۲۷

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-365-56a

دیوانه

(۱)

جانانه آلیم خسته یم جانه
ایلدیغیه الیده یاره‌یی یاغلاره
چلیدر آواره دوشدم دلنده
هجرانله یوزیمی قیغول داغلاره

۲

نه باغچه‌لرده سیرانه اولدیمی
گوزللر بندنه دیوانه اولدیمی
بوزدلوبه [illegible] یوقمی ویرانه اولدیمی
گوکلکسنده گوردم بیتره یاغد

۳

ذوقی واری بندنه شیدا بلبلک
[illegible] بونچه گلک
هوه‌یم زاری [illegible] گوکلمک
ایچیمده گیمه‌ز [illegible] گوز اغلار

۴

۵

جنوی آه ایتسم قاره‌طاسی [illegible]
معاره سودیکم جلوه گوستر
الساری آلسم [illegible] ویر
[illegible] دومانلی طاغلر

۲۲۲ [illegible]

قاووه اول

قوشمه

۱

بن بو [illegible] دوشمه اولدم [illegible] جاری
المیز طالعک اکثاری
بچاره گوکلمک اولماز یاره‌ی
گیدردم المده عجمم واری

۲

سودیکم هم گوزل هم نو هوسدی بیلمزم باشمده نه سودا اسدی
یادگار ایسته‌دم صاحبنده گیدی جانمده صاقلادم یادگاری

۳

هو وقته آیری دوشدم جانه بولشمه اوکسوز گبی قالدیم ایلی یاشمله
محبت باغلرک هپسه گوز یاشمله صولادم بو زمانه لالزاری

۴

فرصت بوکسی النیمه بهره دوچورم المکلیده [illegible] یدیرم
بازقل اولسونده غمل یدیرم نامراد عمرمک نوبهاری

[illegible] بونده

۵

جنوی عشقه ایلر سینمم داغلادم یارده آیریلیق [illegible] آغلادم
سودیکم گیدم بن ساره یاغلادم دیوانه گوکلمک آه وزاری

۲۲۲ سیهای

دیوانه

کل ای بو جهان دلبر اسیر ایلدیک حالم طاقتیم توکندی جله طولماری
هر گل صولدم دوشوبه هپ طالعم سنک ده گل یوزک برگونه صولماری

۲

نه صنعت گوسترمیش قدرت نقاشی هاتنک قلم چکمش او هلال قاشی
عشقکله مجبوردر گوزمک یاشی بو درده دوکه اولدر دوایم بولماری

۳

جنون دردآریم عشقولیته [illegible] ایم راضی یم اوغرکه جانی ویرمکه
صولان نغمه باری مزاره [illegible] ایم اولا گوزلرکده اویسم اولماری

قاووه‌ای ۲۲۲ بیک

رضا توفیق

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB 45-56b

عجبت منك ومني
أفنيتني بك عني ،
أدنيتني منك حتى
ظننت أنك أني :

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-57

I

سودیكڭ یولی .

بن سودیكڭ یولنده، دوشه قالقه یورودم .
دوشدكجه آغلادم؛ قالقاركن ده كولمه‌دم .
اوكمده آغاجی آلدیران بر طاغ كوردم .
یازیق كه او طاغده ده دیكلی بولمادم .

زحافی وار
باجیله

كوكلردن كلن، ینیخ بر سسی قولاغمی چینلاتدی .
" نه دییه بوقدر چوجوق ! . ایچك نه لره جانیدی ."
دیدی " بو یولده وارلق نه آیاقدر قانادی " .
آه دیدم بن وارلغه نه دن اوكجی اوله‌مادم .

وارلغه بن بو یولده قلاغوزلق ایده‌یدیم .
ایچیمده كیزله دیكیك مشعله‌كی یاقاردم . جی
وارلغه نورگله یولجیلری كوده‌یدیم .
سودكلیله الینده بوغلق طوغی طاقاردم . باشیمغ یاقور لبقالك طوغی

سن ایچه نور دكل، قارانقدی صوكدك (صوندك)
قافامده قاپیا مادك، نورلرینی طوكدك .
قارانقده سن ایلدك، نورلرده ده صوكدك ایلك دل زحافی وار
سن بویله اولمیه‌یدك، بن عرشده چقاردم .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-58

II

بو سوگی یه سنڭ گوزلگکه گوزله‌دم .
گوزلکله یولکدن بن بیهوده صاپادم .
صوچم وار، صوچمی بو گوزلکه گوزله‌دم .
بو یولده قوللغنده ، بو ارکسیکلک یاپادم .

یتر آرتق .. قوقوله بو آزده سوگیلر قاق .
یتر آرتق .. بولگی سوگیلرله آیدینلاق .
یتر آرتق .. قورقاران قولگی لکا اوزات .
یتر قالقیم . سوگی گدن باشقاسنه طاپادم .

٩ مایس ١٩٢٦ : قامبریج - انکلتره .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No:KTB 345-59a

بغدادلی کرد

٤/٠ بطاله

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTB-345-59b

بیل دماغرا
ایپ روانرا
بسته میانرا

آورده بجزاب قلم ایله صیجانرا
مجرا

قلم آله

توسن آزاده عنانرا
قدلیسه دل وجانرا
کریز کرانرا
فریدونه زمانرا

زینده ترا قدبسه
تاج کیانرا
شبانرا

تیروکمانرا
امه وامانرا
باسه نوانرا
شهر ودکانرا
فلاده ایله فلانرا
پیروجوانرا
سروعیانرا
حور جنانرا
فغانرا
سوداء زمانرا
نشانرا
جهانرا
احوال جهانرا
شعله فشانرا
خبرداده بیرا
نیتو سروانرا
بارکرانرا
اسلوب بیانرا

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB 345.60

اتیق [illegible]

دنیا بوهم ایکن یرا بذه سن وار [illegible]

منصورکه ده بر دام

انسانکی بر طوموز یاراتدله یارب

جنتکی تماشانی [illegible] هر دار تعمیر [illegible]

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-61

"نظیره"

محرم اسرار ذاتله وار اللهاندر گوکلم !
الفت اسماء صفاتیله، نه یاماندر گوکلم !
اویله بر عالم علوی که ایدلمز تعریف،
جبروتات جهانیله جهاندر گوکلم !
مطلع بدر دگل، مشرق خورشید غنی،
عرش الهامی، کون و مکاندر گوکلم !
طور سینا که بدنده، تجلی سینه‌دن،
برجه اوراده (نور هدی) له لمعاندر گوکلم !
منبع آب حیاتدر، ظلمات تنده،
[illegible] خضر خوان بخشه عیاندر گوکلم !
اگر [illegible] ، [illegible] ایسه ده،
[illegible] بحر [illegible] گوکلم !
[illegible] بصای [illegible] ، [illegible]
سعی ایدنده اگر ایلک شیر ژیاندر گوکلم !
(عرش الرحمن) ده (ربنا) [illegible] یاینده،
(واقف علم لدنی) احسن بیاندر گوکلم !
گرچه [illegible] ، رأفت یاریله ... معاده،
شب ظلمتده نه نور فشاندر گوکلم !
[illegible] نگاه غضبنه هرآنده،
کنج [illegible] (جمال) ه نگراندر گوکلم !
وجه [illegible] لا [illegible] یالیه یوز سوریلی ایچیه
[illegible] (سریع الجریان) در گوکلم !
الحق (ویرشاعره)، یازیکه عاکف
وصفه کلمک یاغنده زباندر گوکلم !

[illegible]

[illegible]

ادیب [illegible] خطیب [illegible] اسلام
رضا توفیقه ب اتصاص [illegible]

(توفیقه) [illegible] (فیلسوف) ایدرکی،
تحصیل ایدلیر (رضا) [illegible] باری ..
بلدر ایکیلک بیلمزسک گیدیجه،
[illegible] (توحید) اولور [illegible] باری ..

آه استاذم آه !

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] انتفع [illegible]
درسنی استادم !

ازمیر مفتیسی
[illegible] عاکف

[illegible]
(مشوف) [illegible] الطف [illegible]
[illegible] استادم

[illegible]
[illegible]

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-62a

[illegible]

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-365-626

درمزرع دهر کز نشاط آمده پاک
دهقان اجل نریخت جز تخم هلاک
هر دانه که کشتم همه زانها دل چاک
از خاک برآمدند در فتنه بچاک

سید محمد جام باف
پیر رباعیات
مشهد ساداتندن
۹۷۲ ده وفات
رحمة الله.

یارب ز دو کون بی نیازم گردان
وز افسر فقر سرفرازم گردان
در راه طلب محرم رازم گردان
زان ره که نه سوی تست بازم گردان

منلا جامی ۸۹۸ ده
هجریه عمرنده (۸۱)
یاشنده هراتده
اولمشدر.

بونلر یازلدی

ای چرخ ترا اعتبار با من تا کی
آزار دلم بظلم دیگر تا کی
زین مرتبه بلند شرمت بادا
با همچو منی ستیز کردن تا کی

خواجه جعفر زادی ایرانی

دور از تو بدرد و محنت و غم بودم
با سینهٔ ریش و چشم پرنم بودم
باقی همه شب فلان همدم بودم
لب یاد تو القصه شبی کم بودم

تابعی ایرانی

گوز یاشلی گوکل زلفه پریشانلر ایچنده
قالدم قرا کوکیجه ده یارانلر ایچنده

تاجی بک

اسکی ادبیاتک هزللری حقنده مثال.

کتاب عالمک اوراقیدر ابعاد نا محدود
سطور حادثات دهردر اعصار نا معدود
یازلمش دستگاه لوح محفوظ طبیعتده
مجسم لفظ معنیدار در عالمده هر موجود

خواجه تحسین

از پشت فلک برشته دو خانه زنیم باشد
یا سیر و تماشای جهان خانه نشینم باشد
بر مائدهٔ اهل دول دست منداز
از مکسب خود قانع یک نانه جوینم باشد

ثاقب هندستانی
۱۲۲۹ بخاراده اولمش

شاه عباس ثانی

از خوبی تو ام دو دیده خون میگردد
احوال [illegible] دلم ز تو زبون میگردد
ای دوست ترا اگر ببیند ثانی
یکبار ز حسرت ببین که چون میگردد

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
RTB-345-639

محترم افندم

پك عزيز استاد كمال حرمت و خلوصيت

التفاتنامه‌لريكزي صحت و عافيتده

رفيقه‌م محترمه‌لريله

شكرلر ايدرك

ايله آلدم ضابط صحه ... اللك بيرامي

بولنديغكزده مرحومك ... امجوب ...

... اولدك

... ناحيه ايدم ... كوركده ... بولنيوردي

اولديغي ... تشكيلات ... ممالك

... ايدم وطنه ...

صوك ايدر ... ادراكلق تحمل

... فقط ... دها باقلره

اوچ ... ضابط صحه ... مرتب

صفه ... دها چوق

زياده ... اولدق ... لرله

... اولورز ... شهر ... ايدي

اولمه ... صحه صحه ... عائله‌لري ...

صحت ... وقوع ... عمر ... احسان

ضابط صحه ... اولدقجه

... سعادتكزه ...

ذكرا ذات عاليلري

... تحمي ايدر

رفيقه‌م محترمه‌لرينه رفيقه‌م ايله برابر

احترامات و تعظيمات تقديم ايدرز

مخلصكز

كورك ١٤/٦/٩٢٧

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345.63b

تحالف الناس والزمان

فحيث كان الزمان كانوا

عاداني الدهر نصف يوم — اروفنلاشيد

فانكشف الناس عني وبانوا

يا أيها المعرضون عني

عودوا فقد عاد لي الزمان

أمحض مودتك الكريم فإنما

يرعى ذوي الأحساب كل كريم

وإخاء أشراف الرجال مروءة

والموت خير من إخاء لئيم

كل الأمور تزول عنك وتنقضي

إلا الثناء لك يبقى فإنه لك باقي

وإني لو خُيّرت كل فضيلة

ما اخترت غير مكارم الأخلاق

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-64

(قصیده) انوری

اگر محول حال جهانیان نه قضاست | چرا مجاری احوال بر خلاف رضاست

بلی قضاست به هر نیک و بد عنان کش خلق | بدان دلیل که تدبیرهای جمله خطاست

هزار نقش برآرد زمانه و نبود | یکی چنانکه در آیینهٔ تصور ماست

کسی ز چون و چرا دم نمی‌تواند زد | که نقشبند حوادث ورای چون و چراست

اگر چه رنگ همی امهات آمیزند | درین سرا چه کون و فساد نشو و نماست

تفاوتی که در این نقش‌ها همی بینی | ز خامه ایست که در دست جنبش آباست

به دست ما چو ازین حل و عقد چیزی نیست | به عیش ناخوش و خوش گر رضا دهیم رواست

کز این کنند خطا چنان توان بودن | که اقتضای قضاهای کنند خطاست

چو در ولایت طبعم از و گزیری نیست | که بر طباع موالید و الی والاست

کسی چه داند کین گوژپشت مینارنگ | چگونه مولع آزار مردم داناست

ز هیچ عقل به اشکال دور او واقف | ز هیچ دیده به اسرار او بیناست

چه جنبشست که جز با اولش و جز آخر | چه گردشست که بی مقطعست و بی مبداست

agnosticisme

éternité des phénomènes

قضا و قدر بحثنه ذکری . صوڭ ایکی بیت بحثنی ذکر ایدییور

ابای علویه و امهات سفلیه نك وقوعات بشریه (و اقدارده) سبب اولدیغی

قسمی التنجی بیتک گوستریور . ذکری .

آغنوستیسیزم بحثنه قوه ادقو بیلیکده
مهم سیلر وار نقل اولنه . خصوصا
اوکتولیسك بدرنیلا اثنای اختصاریده
(قوت زده کیده الخ) قطعه‌سی و امثالی
آلخلیدر .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB.365-65

سخنانم کلشنانه طراوت
نهال غنچه باغ لطافت
سویلدکجه سرکذشتم ویرر بزمم لطافت
دینکلینلردی بشره عصمت
ایده م بر خوش حکایت

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-66

چند کشی جور اینه سپهر کهنه را – چند نگاهی روانه و خواهی تنه را
مرد چو رخت شرف بدوخت بر اندام – باید بپوشد بدوش خویش کفنه را
سلسله آسا چونه بنات نعش گسستی – گر نبندی اتحاد عقد پرنه را
ای شده سرا پیرزا حلال دیده مادر – وی تو بچونه بده خریده وطنه را
دامنه خوابت گشود بسر همه مرک – گر نزبانی نزدیده کحل و سنه ورا 4
باغ پدر چونه تو دشت داده ای بود – جانه تو در هوتنه شده است بیت حزنه را
کرتنه فرزند را نجم سپه دی – بر تنه خود پوشه رخت دختر و زنه را
چونه زنه و فرزند رفته قائم بر خوانه – یکسره خویشه و تبار و [illegible] و ختنه را
زور نداری بچاره کوسه و تدبیر – گر تو شنیدی حدیث مور و ملخه را
غره بیا زوی خود مباش که باید – شانه ز فولاد آهنینه مجه را
خر و حبیه گر بچوسه غره نبوذی – کس نکشودی حبشه عروس حبشه را
در طرف راست یار عهده چو بسه – در طرف چپ حریف عهد شکنه را
شاهد روی تخت از ره بداد – گرد عیانه حیله های سر و علنه را
فاسه دهوید ابجرمه تو برافروخت – نائره اشتعال جور و فتنه را
آنه سانه رفتار کرد با تو که کردی – هیچ نکردی خطا عقیده وطنه را
اینک آنه انگلیس از در خلاص – آمد و وارونه کرد طرح سخنه را
گفت چنیم آنه که دست مه بر باید – از دل تو اندوه و زدیده وسنه را
بی نفوسه وقاه مرد بکار است – باده ناخوش گوار مرد فکنه را
هست فتادی از به شرابه و کرهاه – زهر هلاهل زدی خمار شکنه را
باد و بروت برفت یکسره ای شیخ – ریسه تو جار وب کهد ذردی دنه را
همچو [illegible] مضارع شدی که نصب و سکونه – منتظریک نظر بود لم و لنه را
عهد بر تیا نیا نسیم صبا بود – طره تسیم که سوخت سرو و سمنه را
طره نسیمی که تا وزید [illegible] بستانه – کند بر و بال مرغکانه چمنه را
" " خست خاطر کلبه – خانه بلبل سپرد زاغ و زغنه را
ایرانه باشد بهشت عدنه و تو آدم – عدنه تو انکسه بر دکه بد عدنه را
مارا بیند چنانه که کولی دیدست – جانور بیزبانه بسته دهنه را
ماهم از آنه دیده بنگریم که بیند – مارگزیده سیه سپید رسنه را

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
RTB-345-679

ها نا فراموش کرده اید [illegible] — تیزه گیو دلیر و جنگ پشنه را

یا نخوانید در سطور تواریخ — قصهٔ شاپور شاه و والرین را

ای علما تا بکی کشید بی حرص — آلت بیداد خویش شرع و سنه را

ای ادبا تا بکی معانی بعض — مطلب ازید ابجد و کلمه را

ای شعرا چند هشته در طبع فکر — نیمهٔ بستان و نار و سیب زقنه را

ای عرفا چند گسترید در این راه — دانهٔ تسبیح و دام حیله و خرقه را

ای خطبا تا بکی در سینه و خشته — با دم خنجر دل حسین و حسن را

ای وزرا تا بچند در کلهٔ ها — راهنمائی کنید گرگ گله را

ای وکلا تا بکی دهید بدست — از ره جهل و هوس عروس وطن را

خون شهیدان در این دو سال بایران — کرد ز خار اعیان عقیق جبه را

ساغر می نیست خون بهای شهیدان — نیک بسنج ای پسر مبیع و ثمنه را

امت موسی تنی که باز فروشی — بر عدس و سیر و تره سلوی و منه را

کی رسد ایرانیت نه بود ای در — چگونه سازی ز دیده تل و دمنه را

مرد وطن را چنان عزیز شمارد — با دل و با جان که شیرخواره سینه را

مرد وطن را ز صد منی نپرستند — فاسق و هویدا که بت پرست وثنه را

هر که ز حب الوطن نیافت سعادت — بسته بزنجیر تنگ کرده وشته را

شامهٔ پیغمبری حویت مجالست — بشنوی از دور بوی مرقعه را

عشق تبانه را دروغ ندهد جای — مر علیلی که مبتلاست عنه را

کور نبیند عروس ماه جبین را — طفل نخواهد نگار سیم بدنه را

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NORTB-345-676

شنیدم که جمشید فرخ سرشت
ابر روی سنگی چشمه بر نوشت
دریغا که بی ما بسی روزگار
بروید گل و بشکفد نوبهار
بیاید بسی ماه اردی بهشت
که ما جملگی خاک باشیم و خشت

سعدی

نگویم آب و گلست این وجود روحانی
بدین کمال نباشد جمال انسانی
اگر تو آب و گلی همچنانکه سایر خلق
گل بهشتی مخمر بآب حیوانی
وجود هر که نگه میکنم ز جان و جسد
مرکبست تو از فرق تا قدم جانی .
گرت در آیینه سیمای خویش دل ببرد
چو من شوی و بدرمان خویش درمانی
خلاف قول بزرگان که گفته اند مکن
بکن هر آنچه نشاید نه آنچه بتوانی
روان روشن سعدی که شمع مجلس تست
بهیچ کار نیاید گرش نسوزانی .

15 [illegible] ۸۸

[illegible]

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-68

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NoRTB-345-69a

٥

[حضرت مولانادندر]

— غزل صوفیانه —

چه تدبیر ای مسلمانان که من خود را نمی‌دانم
نه ترسا نه یهودی‌ام نه گبر و نه مسلمانم

نه شرقی‌ام نه غربی‌ام نه بری‌ام نه بحری‌ام
نه از کان طبیعی‌ام نه از افلاک گردانم

نه از هندم نه از چینم نه از بلغار و ساقسینم
نه از ملک عراقینم نه از خاک خراسانم

نه از دنیا نه از عقبا نه از دوزخ نه از جنت
نه از آدم نه از حوا نه از فردوس رضوانم

نه از قلبم نه از قالم نه از وجدم نه از حالم
ترا بینم ترا دانم بهر جائی که پویایم

نشانم بی‌نشان باشد مکانم لامکان باشد
نه تن باشد نه جان باشد که من از جان جانانم

دوئی را چونکه بدر کردم دو عالم را یکی دیدم
یکی گویم یکی جویم یکی بینم یکی دانم

بجز عشقت بجز شوقت نمی‌نوشم نمی‌پوشم
بجز یاهو و یامن هو کسی دیگر نمی‌دانم

اگر در عمر خود روزی دمی بی تو برآوردم !
از آن روزی از آن ساعت از آن دم در پشیمانم !

فیلسوف رضا توفیق بك قرداشمه بر تحفهٔ خالصانه‌مدر ، ۲ ایلول ۳۲۹

ع. وحیدی

مولانادنه

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-69b

SINGAPORE.

They grouped together about the chief,
  And each one looked at his mate.
Ashamed to think that Australian men,
  Should meet such a bitter fate.
And black was the wrath in each hot heart,
  And savage oaths they swore;
As they thought of how they had all been ditched,
  By "Impregnable" Singapore.

In her vaunted place, she squatted the sea,
  On a base that was Maginot bred;
Her startled face looked up at the stars,
  To the ememy planes o'erhead;
Enemy planes; while ours were where,?
m That cry we had heard before,
Our hearts were wrung as it rose this time,
  From beleaguered Singapore.

She brought forth death as her eldest ~~ho my~~ child,
  With defeat as her second son;
Then she hung a white flag out on a staff,
m To show that her task was done;
And sick with rage the Australians stood,
  And by God! How those Anzacs swore,
Bennett and all his men alike,
  At the fall of Singapore.

Whose was the fault she betrayed our troops,
  Whose was the fault she failed;
Ask it of those who lowered the flag,
  That once to the mast was nailed;
Tell them we will raise it on Anzac soil,
  With hearts that were steeled to the core,
We swear by our dead and captive sons,
  ~~43'3:½3 ¼94~~
  REVENGE FOR SINGAPORE.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NoRTB-345-70a

باشقه لرینك بنم حقمده
یازمش اولدقلری شعر

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NORTB-345-706

Hagobun Mersiyesi.

Bahar ğeldi menekşeler açıloor.
Kelebekler titreşerek uçuşoor.
Derken Hagop geldi makberinin başına ,
Kalkta bak cigerim gözlerimin yaşına .
Kuşlar etmiş mezarının taşına '
Kalk sevğilim Hağobun gel'i.

MEGA ASFES GÖZLZRİM NELER GÖROOR.
NAZİK TENİN KÖSELE OLMUŞ TOPRAKLARDA ÇÜROOR.
BU AHVALİ GÖREN KALBİM MOTOR OL-U PATPAT ATOOR.
ANNİ MANİN SÜRPİK DUDU EVDE SENİ SOROOR.
BENİM SEVGİLİM İSE VEFAT OLMUŞ MEZARDA YATOOR.
KALK SEVĞİLİM HAGOBUN GELDİ '

AH -U-U MERYEM SAĞLIĞINDA ÇINGIR ÇINGIR ÖTER İDİN
KÖPOĞLUSU SEN İSKETE DEĞİL BÜLBÜLDENDE BETERİDİN.
NE İDİ O SENİN BENBEYAZ GERDANIN ;
BENZER İDİ SÖVÜŞÜNE TAVUKÇU YORDANIN
LAKİN EZRAİL GENÇ YAŞINDA TAK DEDİ ENSENE BİNDİ.
HERKESİN SEVGİLİSİ YAŞOORDA BENİM BAŞIM KEL İDİ
KALK SEVGİLİM POS BIYIKLI HAGOBUN GELDİ.

ASFASIM O SENDEKİ NE BEL İDİ
KİRPİKLRİNİN UCU KALBİMİ DELER İDİ.
GÖZLERİNDEN AKAN YAŞ DEGİL ÇAMURLU SEL İDİ.
SENİ MEZARA KOYAN HANGİ UYUZ KEL İDİ.
KALK SEVGİLİM HAGOBUN GELDİ.

HARYAN OLURDU HERKES SENİN İKİ PARMAK KAŞINA
KA DOYULUR SENİN O TATLI ŞAŞI BAKIŞINA .
ŞİMDİ HERKES EDOR MEZARININ BAŞINA
NASİL KIYDI EZRAİL BAKMADAN SENİN 75 YAŞINA .
KALK SEVGİLİM HAGOBUN GELDİ.

ZO BİLİRSİN GENÇLİĞİMİZDE NE HERZELZER YER İDİK.
AŞKI SEFDAMIZI KALBURLARDAN SÜZER İDİK.
SENİNLE O KOMŞUNUN ARSASINDA HER HAETLAR İ-ER İDİK.
NE İDİ O GÜNLER LODOS İ-İ PORYAZ İDİ YEL İDİ.
KALK SEVGİLİM POS BIYIKLI HAGOBUN GELDİ.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NORTB-3145-71a

ارمنی تورکیسی تقلیداً

اویدور وطنم بر منظومه

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTG345-71b

(۱) توحید باری. فیضی هندی.

یا ازلی الظهور یا ابدی الخفا — نور که خوهم النظر حسنک فوق الثنا

نور تو بینم که از حسن تو دانش کسی — فکر تو اندیشگاه ~~[illegible]~~ کنه تو حیرت فزا

دانش و بینش همه کرده رها در رهت — چشم ز سطوت تفا عقل خفه طوف ذکا

مدرک علم ترا هست بفتوی قدی — خون تفکر هدر خاک تعقل هبا

ساحت قدرت ترا شحنهٔ هنگام گرد — حرف مشوش دماغ کلک مواه نوا

بر در تو اندیشه را شحنهٔ غیرت زند — لطمهٔ حیرت بروی سیلی جهل از قفا

راه کمال ترا حرف نقط ریگ دشت — عالم علم ترا شه سخن روستا

غیر خیالی محال نیست که با نام حمد — سلم تکلم دهد ناطقه را ارتقا

لوح تقدیس تو پاک از رقم قلم — در خور اکسیر نی جوهر اقلیمنا

عجز بدرگاه تو ناصیه سای غرور — فقر باقبال تو خوصه سوز فنا

در ره ادراک تو مانده معطل زمار — جمله عقول و نفوس جمله هواسی و قوا

هودج قدرت بلند از حکم بو علی — محو وصفت بود از نکته بو العلا

منزل قدسی ترا یک طرف از شاهراه — قافلهٔ کیف و کم محو اینه و متی

منطقی اندر رهت مانده در ایجاب و سلب — بحث قضایای او ممتنع الانقضا

صرف بقیه تو نیست در ورقه قیل و قال — نص محققه کدام فخر مشکل کجا

مبتدی و منتهی کرم هوا تیه وی — مبتدیان هرزه گرد منتهیان ژاژخا

دشت طلب پر سرابه ریگ هوا دلنشیه — غول هوی راهزن افعی غم جانگزا

نفس کل از عقل کل طبع کل از نفس کل — از پی ایجاد کرد قدرت تو اقتضا

چرخ بنای شگرف بر در ابداع تست — عقل نوشد نقط زینه زحد کریا

سطح بقای تو نی اول و آخر وی — اول بی ابتدا آخر بی انتها

باغچهٔ روحها زینت نفس تو رو — از تو نجوم و حجور از تو دبور و صبا

از پی تصویر باغ فیض تو انگیخته — سبزهٔ زنگار رنگ لالهٔ شنگرف سا

هر گلی از گلشنت یافته رنگ دگر — خندهٔ گل زعفران گریه خونینه حنا

از مدد فیض تو در رحم آب و گل — دانه شود چون جنین صاحب نشو و نما

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-72

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-173

در تو هم کالنوی مندرج فی الثمر — در تو هم کالثمر مندرج فی النوا

عالم جزؤ و کلی واقف علم و عمل — حاکم رد و قبول صاحب منع و عطا

خانه نداری ولی از تو همه خانه پر — جای نداری ولی از تو تهی نیست جا

ای ز ازل تا ابد جلوه ده و جلوه گر — با همه غنج و دلال با همه مجد و بها

کرده هزار آینه داشته در پیش روی — کرده طلب آنکه هی هر دو جهان رونما

گرم روان رهت بر سر هم نیم گام — رفته خطر در خطر دیده بلا در بلا

حوصله کو دیده را تا نکرد یک نظر — ساحت قدر و جلال موکب عز و علا

عشوه تو فرزانه کش ناز تو بیگانه جو — زخم تو مرهم فکن درد تو مرد آزما

سبزه صحرای تو زهر ده تشنه کرد — موج دریای تو لطمه زن آشنا

ای تو به جا طعمه کرده بنام دگر — هم عربی را اله هم عجمی را خدا

نیست بجز آفتاب آنکه همی خوانمش — نیر و بیضا و یوح شارق و شمس و ذکا

راه نمایان غیب از دو طرف نعره زن — فاعتزلوا بالضلال واتبعوا بالهدی

حضرت قدس ترا نیست نظر در لباس — خواه منقش پرند خواه مرقع عبا

بکسی موکر شوی دیه بمحاسن درست — کوی ولایت زدی تیس طویل اللحی

شسته قالب اگر قلب زدا آمدی — مردم آبی شدی پیسه رو اصفیا

فضل تو از مفلسان داده بچون منی حشمی — طبع جواهر نشان عقل خزانه گشا

در صدد دانشم بس بود این حکمتت — خیط بصر ریسمان خط خرد کونیا

صنع تو زینسان که کرد خاک منه اکسیر عشوه — کی بود انکار من در عمل کیمیا

آه چه سازم که هست مانع نظاره ات — چشم خرد را سبل دیده جان را عمی

سینه علم مرا شدت ضیق الفقی — پای دلیل مرا علت عرق النسا

مهر که و امید قرب این چه خیالست خام — بس که ببینم ز دور بارگه اعتلا

دیده گشایم ولی نار تو بر روی حسن — بسته تنه بر تنه مانده غطا بر غطا

از همه آزاده ام تا بتوام پای بند — وز همه بیگانه ام تا بتوام آشنا

ذره از نور خود کحل جواهر بخش — تا بپذیرد از آن دیده جانم ضیا

فیضی (٤)

دیده‌ئی سی را اگر سرمه بخشد فروغ
سجده به سوی بروم قبله توئی غیرنه
طاعت ما تا بچند به نعیم بهشت
بندگی همه دروغ زندگی همه وبال
کمره کوی ترا حرف جبینه قد هلال
نام مسلما بنم از رقمت دور باد
عاجز و درمانده‌ام به دل همه میکند
هست امیدم قوی از تو که یابم بفضل
تا مگر از نور تو بدر شوم به سیاه
زاویهٔ تنگنا با تو مرا لامکان
قسمت فیضی توام ابر عنایت بباره
فیضیم و فیضیم شرمم از این نام باد
کر بشرف نیستم لالهٔ باغ عرافه
خاتمهٔ ما همه هم بهدایت رسان
به سر آتش دگر گز سر بیچارگی
همه که و حرف دعا کز ادبم دور باد

کوری دارا چه سود ملکت توتیا
کعبهٔ بطحا یکیست با حرم انبیا
بنده نه با خواجه کرد اینهمه بیع و شرا
جز مرضات ترا اگر بکنم ابتغا
سلک اراده ترا نقش نگینه قد نجا
تن مجرم معتکف دل بغم مبتلا
نفس ستم پرستم خرمی جفا بر جفا
دردم جواب اجل خاک در مشتکا
مضطربم از جهان همچو هلال از هوا
بادیهٔ لامکان جه تو مرا تنگنا
دجلهٔ بغداد که بادیهٔ کربلا
گز سر فیضی توام گرده بنام اکتفا
لیک بسودای هند کم نیم از هندبا
چون تو خود آموختی فاتحهٔ اهدنا
ناله کنان در دل ختم کنم بر دعا
علمک فی کل حال مشتمل. حسبنا!

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-74a
TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-74a

agnosticisme

[illegible]

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-74

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-345-74

WISE MEN CAME

Led by the star,
The wise men came,
The wise men came,
A baby for to see.

And shepherds came
The babe to see,
The babe to see,
And knelt before the stall.

Great love was there
In baby small,
In baby small,
All men came forth to see.

The baby came,
To bear the weight,
To bear the weight,
The weight of all our woe!

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No: ETB-145-75

Muriel Kinney

رضا توفیق

بو وجدان ازلی لب جارنده،
وطن عشق روحی شفقزارنده،
بر ذره‌نك در اغبرارنده
بر قطعه شاعردر! شفقزارنده
هیاكل قدرت لمعه‌فشانده.

باشقه‌در نشوهٔ صوفیانه‌سی؛
وطنك آهنده هر ترانه‌سی!
فكر حر بیدر ماتمخانه‌سی؛
نور آفاقی خونفشانده،
بوجه اشواقده اوجیاده خوانده!

كلشه وجدنده روحی اوبانسه
شاعردركه عشقك تابنه یانسه؛
بالی جذبانه عرشه بر بانسه
طائر قدسیدر، گل منقارنده
گلزار ولایت زمزمه‌خوانده؛

درك انسه قلمنه اشباح بولسه،
اكلامسه دنیای، عقبای بولسه،
سركوبی كورمسه، مولای بولسه،
قلبنك فریاد اخطارنده
نزاع سمانه اولانه لحن قوانده!

زلف باره بكزر سازنك نلی،
اوبی خوبه ایكه تبه توكلنك الی؛
كورككك بابالارده طوغانه كوزلی
وحش وحشی كور قلب زارنده،
كوزلرنده او نك حسن عیانده.

رضادر سوزنده دستور قضا،
اونجه حب حقدر قضایه رضا؛
عالم وجدینه عكس ایدنه فضا
شموس وانجمك جلوه‌زارنده
پارلایانه ابدی صبح یزدانده!

اسكی بولده یازدی بزه بك بكی
شعرلرده كوردم بر ماننده‌یی؛
عارف باللهدر، فقط... مدنی!
سبزه‌لك نظامی دیارنده
دستورلر جید انسه شبه زبانده.

لكن بنجه او نك ان كوزل حالی،
وجدانلری تسخیر ایدنه كمالی
شبهه مقابلده؟ بر لا ابالی
كوكجل كور چشم لمعه‌بارنده،
فیلسوف رضا بك حالی انسانده.

بر بنده انتشار ایده‌جك
بافنده سیاسی موضوعنك بزی بك زیاده سوله بر جوقه
اولانه شو منظومه‌لی یازشده تحمیه ایده بیلیرمیسك
دوستلریكزده عجبا هانكیسی بازشده شعرك انتشارنده
شاید دوستلكزی كشف ایدرسكز؛ تاكه سرّی مكتوباته واقفدر
اول كندیسنه بیلدیرلكز. قدرده اسالیب مختلفه‌یی
عارف باللّه اولدوغكز صاحب نظر اولدوغكزده
تمیزه مفتقدر برشاعر
اعتماد حصول كلسون!

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NORTB.345-76